

На основу члана 56. став 1. тачка 1. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, број 88/2008, 143/2016 и 18/2019), члана 72. став 1. Пословника о раду Градског већа Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ број 1/2013, 95/2016, 98/2016, 124/2016, 144/2016, 117/2020 и 3/2025) и члана 8. став 2. Правилника о припреми, изради и достави материјала Градском већу Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, број 103/2024),

Градско веће Града Ниша, на седници од 01.06.2026. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

I Утврђује се Предлог решења о усвајању Извештаја о раду са финансијским пословањем за 2025. годину Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш.

II Предлог решења о усвајању Извештаја о раду са финансијским пословањем за 2025. годину Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, доставља се председнику Скупштине Града Ниша ради увршћивања у дневни ред седнице Скупштине Града.

III За представнике предлагача по овом предлогу на седници Скупштине Града Ниша, одређују се Соња Шуковић, директор Установе, Сузана Јовановић, начелник Градске управе за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, Тихомир Перић, Бобан Манчев, Никола Младеновић и Милан Џигумовић, помоћници Градоначелника Града Ниша.

Број: 666-9/2026-03
У Нишу, 01.06.2026. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Драгослав Павловић

На основу члана 37. став 1. тачка 24) Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008, 143/2016 и 18/2019),
Скупштина Града Ниша на седници одржаној _____ 2026. године донела је

РЕШЕЊЕ

I **УСВАЈА СЕ** Извештај о раду са финансијским пословањем за 2025. годину Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, број 01-285/26 од 24.02.2026.године, који је Одлуком број 01-286/26 од 24.02.2026.године усвојио Управни одбор Установе.

II Решење доставити: Народној библиотеци „Стеван Сремац“ Ниш, Градској управи за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт и Градској управи за финансије и локалне јавне приходе.

Број:

У Нишу,

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Дарко Николић

Образложење

Члан 37. став 1. тачка 24) Статута Града Ниша прописује да Скупштина Града Ниша разматра и усваја годишње извештаје о раду установа и других јавних служби чији је оснивач.

Управни одбор Народне библиотеке „Среван Сремац“ Ниш, на седници одржаној 24.02.2026.године, донео је Одлуку 01-286/26, којом је усвојио Извештај о раду са финансијским пословањем за 2025. годину Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, број 01-285/26 од 24.02.2026.године и доставио га Градској управи за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт на даље поступање.

Током 2025. године Народна библиотека „Среван Сремац“ Ниш, (у даљем тексту Библиотека) одговорила је на високе захтеве корисника и њихове образовне потребе. Обележавани су значајни догађаји: 146 година рада Библиотеке, обележавање 220 година од рођења писца Андерсена, догађаји везани за књигу, читање и Библиотеку, промовисана је и представљана књига, дружило се са великим књижевним ствараоцима и будила се мотивација и воља корисника за читањем.

У протеклој години набављено је 3736 монографских публикација, а поклоном је обogaћено 2387 монографских публикација. Поклоном Министарства културе РС приновљене су 1092 књиге, а кроз поклон разних дародаваца набављено је 1295 књига. Уз подршку Министарства културе кроз пројекат, настављен је приоритетан задатак Библиотеке, процес дигитализације библиотечко-информационе грађе и богаћење дигиталне библиотеке. На основу статистике дигитализоване библиотечке грађе у дигиталној библиотеци смештене су 339514 дигиталне копије и размештене у 8537 фолдера. Значајан је раст броја посета и броја издатих библиотечких јединица, нарочито у Одељењу белетристике (31210 посета, а издато је 66118 библиотечких јединица.

У овом периоду активности су биле усмерене на унапређење рада и промовисање завичајне грађе кроз појачану сарадњу са другим установама културе, сарадњу са медијима, као и реализацијом већег броја изложби, које су имале за циљ да читаоцима дају увид у богату грађу и наслове које Библиотека поседује.

У оквиру Америчког кутка реализовано је више програмских активности: презентације/предавања, часова енглеског за ученике и студенте, радионице за тинејџере и одрасле, посете школама. Такође и у Француском институту организовано је пет сезона курсева са 212 полазника на годишњем нивоу. Укупан број културних и осталих дешавања износи 19. Богат фонд Руског кутка је привлачио пажњу корисника различитих интересовања. У Кинеском кутку активности су се спроводиле само у онлајн простору, односно, организовани су бесплатни онлајн курсеви кинеског језика за заинтересоване кориснике.

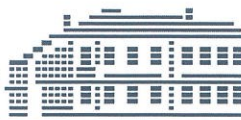
У 2025. години, Библиотека је имала 31431 регистрованог корисника у библиотечко-информационом систему Нибис, што показује константан раст у односу на претходне године. Током 2025. настављено је дружење с писцима, промовисање нових наслова и реализовање других активности. У 2025. години укупно је 15532 посетилаца у свим категоријама на Одељењу књиге за децу.

Имајући у виду да је Извештај о раду са финансијским пословањем за 2025. годину Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш сачињен у складу са законом и прописима Града, као и циљевима садржаним у оснивачком акту, Градска управа за социјалну и породичну заштиту, образовање, културу и спорт, израдила је нацрт Решења као у диспозитиву.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
Број: 01-286/26
24.2.2026.
НИШ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА "СТЕВАН СРЕМАЦ" НИШ

Боривоја Гојковића 9. тел: 018 / 511-405, 511-403, Одељење књиге за децу 523-605, тел/факс 250-188, директор 511-410

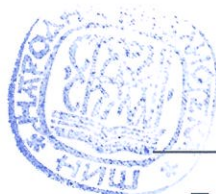
На основу члана. 44. став 1. тачка 8. Закона о култури („Службени гласник РС“, број 72/2009, 13/2016, 30/2016-испр., 6/2020, 47/2021 и 78/2021), чл. 15. Став 1. тачка 8. Одлуке о оснивању народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш („Службени лист Града Ниша“, бр. 2/2011-пречишћен текст, 115/2016, 99/2020 и 85/2021) и чл. 37.став 1. тачка 8. Статута Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Нишу, Управни одбор Библиотеке на својој четвртој редовној седници одржаној 24.02.2026. године, једногласно је донео следећу

ОДЛУКУ

Усваја се ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СА ФИНАНСИЈСКИМ ПОСЛОВАЊЕМ за 2025. годину Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш (акт бр. 01- 285/26 од 24.02.2026. године)

Образложење:

Након завршене дискусије и гласања, у складу са важећом законском и подзаконском процедуром, одлучено је као у диспозитиву одлуке.

За Управни одбор

Председник, Срђан Јовић

У Нишу,

24.02.2026. године

01-285/26
21.02.2026
N M M

На основу члана 31. став 1. тачка 14. Статута Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, директор Народне библиотеке подноси

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СА
ФИНАНСИЈСКИМ
ПОСЛОВАЊЕМ**

ЗА 2025. ГОДИНУ

Народна библиотека „Стеван Сремац“ Ниш

С а д р ж а ј :

Издавајмо у 2025. години.....	4
Чланови, корисници и коришћење библиотечно-информационе грађе.....	12
Матичне функције.....	19
Набавка библиотечке грађе.....	26
Обрада библиотечке грађе.....	30
Културно- образовна делатност.....	32
Завичајни фонд.....	38
Издавајмо са Одељења књиге за децу.....	41
Одељење стране књиге.....	47
Амерички кутак.....	47
Француски институт.....	48
Руски кутак.....	50
Модернизација.....	50
Изложбе.....	54
Издавачка делатност.....	58
Пројекти.....	59
Простор и опрема.....	59
Рад Управног одбора.....	60
Рад Надзорног одбора.....	60
Остали послови.....	60

Издајамо у 2025. години

Свечаном академијом у великој читаоници Народна библиотека „Стеван Сремац“ Ниш је, у присуству представника државних, црквених и војних власти, као и бројних званица, прославила 146 година свог рада и деловања.

У име Министарства културе Републике Србије, академији је присуствовао државни секретар г. Дејан Антић са својим сарадницима. Свечану беседу казивао је песник и антологичар Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице Српске.

Бројним уметничким програмима у оквиру манифестације „Од Ниша до вечности - 170 година од рођења Стевана Сремца“, Народна библиотека се одужила једном од оснивача чије име баштини у својим темељима.

На Конкурсу за финансирање и суфинансирање пројеката из области библиотечно-информационе делатности у 2025. години Министарство културе и информисања Републике Србије је одобрило 2 пројекта и то: „Повезани знањем: Унапређење ИКТ капацитета за развој Дигиталне библиотеке Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш“, у износу од 900.000,00 динара за набавку три рачунара (сервера, неопходних за рад дигиталне библиотеке) и „Библиотека у новом руху“ у износу од 380.000,00 динара за набавку три рачунара.

У оквиру циклуса програма „Заједници заједно“ за 2024. годину, подржан је пројекат Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш са 6.000.000,00 динара. Пројектом је предвиђена изградња соларне електране инсталисане снаге 50kW. У извештајној години завршена је процедура јавне набавке.

Пружена је могућност да реализујемо пројекат изградње соларне електране, дугорочно умањимо трошкове за електричну енергију, производимо је на одржив и еколошки прихватљив начин и доприносимо смањењу емисија штетних гасова. Поносни смо због тога и захвални компанији НИС и градоначелнику Града Ниша на подршци.

У дигиталном амбијенту, друштву знања и информација, остварене су нове могућности које су допринеле да Библиотека оствари своју библиотечку мисију и наметне се као битан параметар на тржишту информационих производа и услуга.

Библиотека је и у 2025. години прихватала новине, будила мотивацију и вољу корисника за читањем, била усмерена на корисника, библиотечке фондове, услуге које пружа, програме које организује и циљне групе, које дају подршку библиотеци и убрзавају њен развој (локална и централна власт, финансијери и добротвори библиотека, медији, професионална удружења, произвођачи рачунарске опреме...).

У оквиру програма сталног стручног усавршавања у библиотечко-информационој делатности, одржан је акредитовани семинар за запослене под називом „Улога библиотека у социјалној инклузији: бескућници као корисници библиотеке“ Библиотека је студентима Филозофског факултета у Нишу омогућила реализацију редовне стручне праксе. Студенти Департмана за англистику, Департмана за србистику као и стипендисти Фондације за младе таленте „Доситеј“, обавили су праксу у педагошко-образовном подручју на одељењима Библиотеке. Надамо се да ће знања и непосредна искуства стечена у Библиотеци бити корисна у њиховом даљем усавршавању и професионалном животу.

Традиционалне вредности, основа је на коју се ослања савремено библиотекарство Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, али константно, своје традиционалне вештине и знања, прилагођава и трансформише према захтевима информатичке епохе. Брзина и спремност да своје циљеве прилагоди технолошким и друштвеним променама данас и убудуће, представља меру њене виталности и друштвеног статуса и утицаја.

Завршени су радови на реновирању просторија (хидроизолација, кречење, фарбање, хобловање паркета...). Адаптацијом и уређењем овог простора Библиотека је добила квалитетан простор за чување серијских публикација и старе и ретке грађе.

Извршени су радови на хобловању подова одељења: Маркетинга, Матичног и Завичајног одељења, читаоница одељења Периодике, одељења Белетристике и дрвених степеница, као и платформе испред одељења на првом спрату Библиотеке.

Преуређен простор добио је нови, лепши и пространији изглед, а уградња нових клима допринела је пријатнијој атмосфери у библиотечким просторијама.

У складу са обавезама које проистичу из Закона о култури, Закона о библиотечко-информационој делатности, Закона о старој и реткој библиотечкој грађи, Закона о обавезном примерку публикација, Закона о издавању публикација, Статута и других подзаконских аката као и општих аката Библиотеке, трајним и систематским радом на развоју и унапређивању библиотечко-информационе делатности, успешно су реализовани утврђени задаци у 2025. години.

Обележавани су значајни догађаји везани за књигу, читање и Библиотеку, промовисана је и представљана књига, дружило се са великим књижевним ствараоцима и будила се мотивација и воља корисника за читањем.

У оквиру обележавања Градске славе Свети Цар Константин и Царица Јелена 2. Јуна, у Библиотеци је одржана свечана додела награда учесницима 24. Међународног

литерарно-ликовног конкурса Библиотеке „На рођендану код господина Андерсена: 220 година од рођења писца“

Обредом резања колача, свечано је обележена крсна слава Библиотеке Св. Ћирило и Методије, 24.05.2025. године. У част свете солунске браће и Дана словенске писмености и културе, одржана је пригодна свечаност и уз лепе жеље честитали смо одлазак у пензију дугогодишњим радницима установе.

„Путујућа библиотека“ Народне библиотеке „Стеван Сремац“ кренула је у сусрет својим суграђанима. Испред Храма Св. цара Константина и царице Јелене, наши библиотекари су својим суграђанима, даривањем књига честитали Градску славу.

Обележен је Дан државности који је установљен у спомен на дан када је на збору у Орашцу 1804. године, под вођством Ђорђа Петровића Карађорђа дигнут Први српски устанак против Турака.

По четрнаести пут, Библиотека је била домаћин „Преображењског појања“, јединственог Фестивала прозе и поезије на дијалекту. Током два фестивалска дана, културној и стручној јавности представљена је нова продукција стваралаштва на дијалекту.

У оквиру 34. Књижевне колоније „Сићево“, током три књижевне вечери, писцима – учесницима Колоније, домаћин је била Библиотека.

Великим бројем активности, програма, обележена је Дечја недеља у Народној библиотеци.

Др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине, уручио је нашој библиотеци значајну и богату донацију књига, чији је издавач Архив Војводине.

Поводом Светског дана књиге и ауторских права и поводом Дана библиотекара Србије, Библиотека је обрадовала своје суграђане попустом од 50% на годишњу чланарину за децу и одрасле.

Представљена су дела:

- Песничка књига „По води која је прала ноге, Исусове“ песника Селимира Радуловића, управника Библиотеке Матице српске, есејисте и антологичара. У програму су учествовали аутор Селимир Радуловић и др Драгиша Бојовић. Модератор програма био је др Велибор Петковић.

- Збирка прича „Тамо-амо по гробљу” нишког књижевника Мирослава Митковића Нама. О књизи и аутору говорили су Марија Мршић, Драгиша Ераковић, Биљана Станојевић и Марко Ковачевић. У уметничком делу програма учествовали су Јована Ђорђевић, вокална солисткиња, и Марко Рашић, гитара. Модератор вечери била је Миња Илијева.
- У оквиру Молијерових дана, Француски институт у Нишу представио је француску ауторку стрипова Лусил Гомез и њен стрип „Мој први пут” у издању „Креативног центра”. На промоцији су учествовали: Лусил Гомез, уредница Маша Томановић, ученици ОШ „Радоје Домановић” и пи-ар „Креативног центра” Јелена Драгојловић.
- „Муслимани у Равногорском покрету и јединицама ЈВуО 1941-1945” аутора Салиха Селимовића. У програму су учествовали аутор Салих Селимовић, др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине и проф. др Дејан Антић, Филозофски факултет у Нишу. Пре почетка промоције, др Небојша Кузмановић је уручио Библиотеци значајну и богату донацију књига, чији је издавач Архив Војводине.
- Књига сабраних песама „С камењем, Христовим, белим” песника и антологичара Селимира Радуловића. Стручни осврт на песничко стваралаштво Селимира Радуловића дали су проф. др Иван Негришорац и проф. др Драгиша Бојовић.
- Две књиге приповедака књижевнице, новинарке и блогерке Негославе Станојевић: „Бомбе и бидермајер” и „Јоште чекам тај реч да ми рекне и друге приче”. Учесник вечери била је и књижевница Виолета Јовић. Специјални гост вечери, тенор Марко Милановић.

Млади у Библиотеци

Народна библиотека „Стеван Сремац” Ниш, најстарија културна установа у Граду, у 2025. години била је пуна младости и ведрине.

Лепо дешавање у 146. години рада Библиотеке– свечана додела награда 24. Међународног литерарно-ликовног конкурса Библиотеке „На рођендану код господина Андерсена: 220 година од рођења писца”.

- Поводом 2. априла, Светског дана књиге за децу, расписан 24. Међународни ликовно-литерарни конкурс Народне библиотеке „Стеван Сремац”, на тему „На рођендану код господина Андерсена: 220 година од рођења писца”.
- Обележена је Дечја недеља, време када се дружимо и уживамо, када је најлепше бити у Библиотеци.

- Светски дан поезије у Библиотеци прославили смо у друштву песникиње Вере Цветановић.

Редовним активностима и различитим промотивним садржајима, разумевајући потребе корисника, одговорно и професионално, Библиотека је приступила реализацији постављених и законом прописаних задатака.

- Поводом Светског дана књиге и ауторских права, у акцији која је трајала у периоду од 23.4.2025-1.5.2025. и поводом Дана библиотекара Србије, у периоду од 14.12.2025-26.12.2025. године, Библиотека је обрадовала своје суграђане попустом од 50% на годишњу чланарину за децу и одрасле.
- Обављено је 15 планираних надзора над стручним радом библиотека у Нишавском управном округу. Надзорима су обухваћени организациони, просторни, технички, кадровски и други услови за вршење библиотечно-информационе делатности, у складу с важећим прописима, подзаконским актима, правилницима и упутствима којима се регулише обављање ове делатности у четрнаест основних школа, четири средње и три гимназије.
- Успешно је обављена припрема кандидата за полагање Стручно-библиотекарског испита у Народној библиотеци Србије.
- У периоду јануар-децембар 2025. године укупно је набављено 3736 монографских публикација. Куповином је набављено 1349 монографских публикација, а поклоном је 2387 монографских публикација.

Поклоном Министарства културе РС приновљено је 1092 књига, а поклон разних дародаваца набављено је 1295 књига.

- Приликом набавке монографских публикација, водило се рачуна о библиотечким стандардима који се односе на величине фондова појединих одељења Библиотеке, о тренутном стању фондова, о потребама и захтевима читалаца. У складу са тим је и вршен одабир књига и попуњавање фондова појединих одељења.
- Настављена је континуирана набавка часописа и новина. Са издавачима је постигнут договор да годишта, односно свеске које недостају у фонду, пошаљу као поклон. Серијске публикације пристижу у складу са набавном политиком за 2025. годину.

- Веб сајт се редовно ажурирао.

У 2025. години странице веб сајта су укупно посећене 51814 пута, странице дигиталне библиотеке 2448 пута, а дигитални каталог први пут је посетило 1187 корисника.

- Најпосећенија је била насловна страница, Народна библиотека Стеван Сремац – Ниш која је имала 20802 прегледа. Следећа је била Чланарина- 3264 прегледа, потом Радно време- 2212 прегледа, Контакт- 1825 прегледа, Одељење књиге за децу 1385 прегледа.

Посећеност страница веб сајта Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш

- Настављен је приоритетан задатак Библиотеке, процес дигитализације библиотечко-информационе грађе и богаћење дигиталне библиотеке. На основу статистике дигитализоване библиотечке грађе, са 31.12.2025. године, у дигиталној библиотеци смештене су **339514** дигиталне копије размештене у **8537** фолдера.
- Читава дигитализована грађа је капацитета 230GB. Из сигурносних разлога, целокупна копија дигиталне библиотеке смештена је на хард дисковима НАС уређаја.
- Посао пребацивања скенираних дигиталних копија у читљив и претражив облик радио се свакодневно, како би претраживање било могуће и по целом тексту. У електронској бази података за сада је у пдф пребачено 8435 фајлова смештених у

194 фолдера који заузимају укупно 75,1GB. Заштитна копија се израђује непосредно по формирању претраживог документа.

Библиотечко-информациона делатност се константно унапређивала помоћу друштвених мрежа, блогова и стручних интернет портала.

- Рад са младима и рад за младе је и у овом периоду био веома значајан.

Припремане су и реализоване многобројне изложбе књига за децу и младе. Поводом значајних датума, годишњица и ритма школских дешавања, организоване су разноврсне активности и реализоване групне посете деце предшколског узраста као и деце основношколског узраста (реализовано је 18 изложби, одржано је 47 радионица, 4 промоције књига, гостовало се у медијима...)

Активности одељења представљене су на сајту Библиотеке www.nbss.rs као и на фејсбук страници Одељења и Библиотеке. Презентује се највећи део рада, у просеку две објаве недељно.

- Дружило се са писцима током целе године.
- Значајан је раст броја посета и броја издатих библиотечких јединица, нарочито у Одељењу белетристике (31210 посета, а издато је 66118 библиотечких јединица). У циљу популарисања публикација из фонда стручне књиге, на сајту Библиотеке су, као препорука за читање, представљене књиге које садрже актуелне теме из области науке, публицистике, есејистике и мемоара, како домаћих тако и страних аутора.
- У протеклом периоду активности су биле усмерене на унапређење рада и промовисање завичајне грађе кроз појачану сарадњу са другим установама културе, сарадњу са медијима, као и реализацијом већег броја изложби, које су имале за циљ да читаоцима дају увид у богату грађу и наслове које Библиотека поседује.
- Серијске публикације су и даље веома интересантне корисницима и веома тражене. Богат фонд периодике, медијска пропраћеност садржине фонда, добар приступ запослених корисницима као и пријатна атмосфера на Одељењу, утицали су на све већу заинтересованост ученика и студената.
- У оквиру Америчког кутка реализовано је више програмских активности: презентације/предавања, „STEM Club“/радионица за средњошколце и студенте, „Conversation Club with Native speaker“ радионице конверзације за средњошколце

и студенте, „Narrative Power in Entrepreneurship“ радионице за младе будуће предузетнике, Fragments of the USA- Get to know the US workshop for kids (радионице за децу), LETO ZA SVE(T) радионице за тинејџере, Mental health and resilience радионице менталног здравља за одрасле, American School of Debate радионице за младе, посете школа.

- У Француском институту организовано је пет сезона курсева са 212 полазника на годишњем нивоу. Укупан број културних и осталих дешавања износи 49 (музичка, филмска пројекција, изложба, презентације, предавања, презентација књиге, диктат, конкурси, онлајн радионица и радионице за деца.) Сва дешавања су се одржавала уживо, а број посетилаца је био 2450.
- Сарадња са медијима била је веома драгоцену и успешну у смислу представљања Библиотеке.

Стручно усавршавање библиотекара

У оквиру програма сталног стручног усавршавања запослених у библиотечно-информационој делатности, одржан је акредитовани семинар. Тема семинара је била „Улога библиотека у социјалној инклузији: бескућници као корисници библиотека“, а ауторке и презентери програма проф. др Добрила Бегенишић и библиотекар саветник Ана Савић из Народне библиотеке Србије. На семинару је учествовало 39 библиотекара из матичне Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Стручно-научном скупу Заједнице матичних библиотека Србије Библионет, 19. по реду, који се одржао у Пироту, присуствовали су представници Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш. Централна тема скупа под радним називом „Откључавање снаге речи: промоција књиге и читања у библиотекама“ обрађена је кроз предавања по позиву, промоције, радне и панел сесије.

У Требињу, на стручном скупу под називом „Библиотеке и културно наслеђе“ у организацији Друштва библиотекара РС, директорка Соња Шуковић и дипл. библиотекар Гордана Ивковић презентовале су рад под називом „У Сремчевом дому – библиотека, чувар и промотер културног наслеђа“.

Библиотеку су стручним радом на тему Пројектне активности као вид унапређења дигитализације библиотечке грађе Народне Библиотеке „Стеван Сремац“ у Нишу представиле Александра Аџић, дипл. библиотекар саветник и Соња Шуковић, виши дипл. библиотекар и директор, на међународној конференцији под називом „XXIV Национална научна конференција са међународним учешћем „Библиотеке – читање –

комуникације“, са темом „Очување, заштита, дигитализација и популаризација покретног културног наслеђа“. Конференција је окупила више од осамдесет учесника из Бугарске, Пољске, Мађарске, Румуније, Италије, Србије и Северне Македоније.

На 5. научном скупу „Библиотеке и идентитет“ који је одржан у Панчеву, Библиотеку је својим радом „Атанасије Таса Петровић – кључна личност у развоју образовања, културе и српског националног идентитета у Нишу током турске окупације 19. века“ представила Александра Спасић, дипл. библиотекар.

Организовано је посећен 67. Међународни сајам књига у Београду.

Издавачка делатност

Збирка прича „Сам“ аутора Драгана Ј. Ристића, српског књижевника и преводиоца из Ниша

Приређена су електронска издања Билтена приновљених књига 2024, год. 17 бр. 32 (за период јануар-јун 2024. године) и Билтена приновљених књига 2024, год 17, бр. 33 (за период јул-децембар 2024. године).

Сви послови у Библиотеци обављани су сагласно важећим законским прописима, подзаконским актима, правилницима, упутствима и стандардима, који регулишу обављање библиотечко-информационе делатности у јавним библиотекама, поштујући струковна начела и изворне вредности саме установе, негујући свој углед, углед заједнице у којој функционише и потребе и углед читаоца.

ЧЛАНОВИ, КОРИСНИЦИ И КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ГРАЂЕ

Поштујући темељне поставке библиотеке као установе културе, са својом традиционалном улогом и вредностима које заступа, Библиотека је у медијима, заснованим на новим видовима комуникације и интернету, видела своју велику шансу за унапређење библиотечко-информационе делатности, у свим њеним сегментима. Модеран центар знања у својој локалној заједници, прва је у ланцу доприноса за развој читалачких навика и сталног усавршавања.

Библиотека организује посао на добробит свих, пре свега корисника чије задовољење потреба остаје и у дигиталном добу суштина библиотечких услуга, а квалитет услуга и програма ове јавне библиотеке тежи да буде такав да задовољи, али и унапреди интересовања и информационе, културне, сазнајне и друге потребе најразличитијих група корисника.

Како би задржала своје кориснике и регистровала већи број нових корисника, висину чланарине за коришћење библиотечко-информационе грађе и услуга, као и услове за остваривање права на чланство, није мењала ни у 2025. години.

Годишња чланарина (за коришћење свих фондова Библиотеке)	700 дин.
Висина чланарине код колективног учлањивања (преко 20 лица)	400 дин.
Годишња чланарина за коришћење услуга Одељења књиге за децу	300 дин.
Висина чланарине код колективног учлањивања на Одељењу књиге за децу (преко 20 лица)	150 дин.
Дневна чланарина	100 дин.

Висина чланарине за коришћење библиотечко-информационе грађе и услуга и услови за остваривање чланства у 2025. години

Право на бесплатно учлањење у Библиотеку користила су деца предшколског узраста, ученици првог разреда основне школе, добитници Вукове награде, деца свих основних и средњих школа која су остварила одличан успех у текућој школској години као и лица са навршених 65 година живота.

Колективни упис првака вршен је на тај начин што су свим школама на територији Града Ниша, у току септембра и октобра месеца, биле достављане информације, а већини и приступнице за бесплатан упис првака у Библиотеку. Организовано и колективно су се уписивали прваци основних школа.

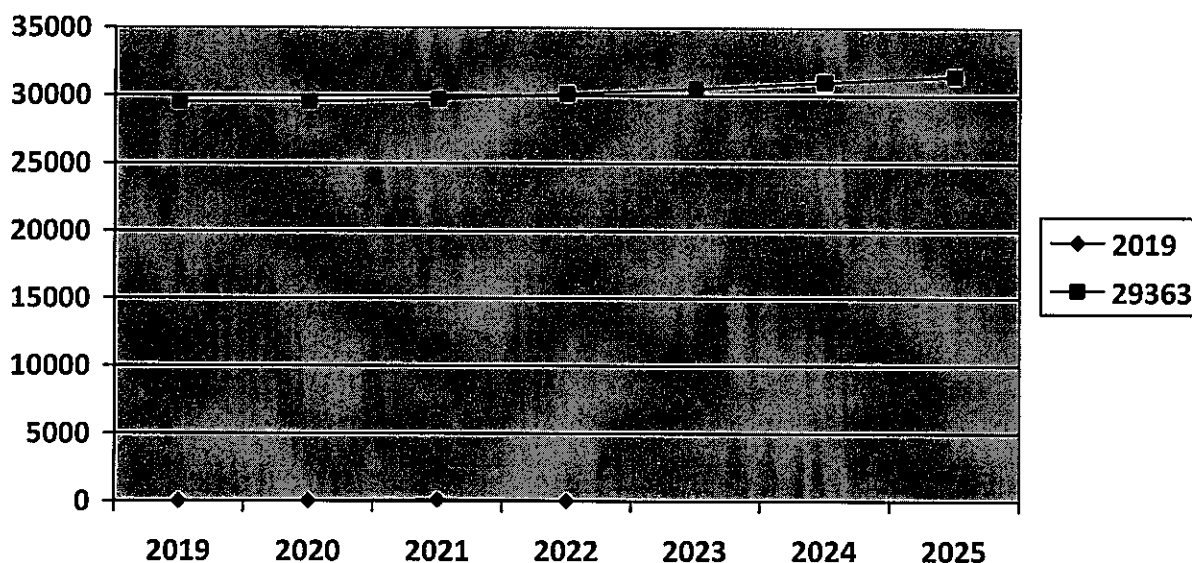
Уплата утврђене чланарине вршена је на два уплатна места и то: у седишту Библиотеке на Одељењу белетристике (Ул. Боривоја Гојковића бр. 9) и на Одељењу књиге за децу (Синђелићев трг бр. 2).

Чланови Библиотеке бесплатно су користили интернет у електронским читаоницама, поштујући прописана правила.

Поводом 23. априла, Светског дана књиге и ауторских права и 14. децембра, Дана библиотекара Србије, Библиотека је обрадовала своје кориснике попустом од 50% на годишњу чланарину за децу и одрасле

У сложеном друштвеном окружењу, професионални библиотекар је у 2025. години својим радом и особинама успешно одговарао на потребе свих својих корисника. Унапређеном информационом понудом, многобројним онлајн сервисима, затим разноврсним библиотечким услугама, али и испитивањем потреба грађана за услугама, Библиотека је усаглашавала своје понуде са потражњом корисника и на тај начин допринела повећању броја корисника.

У 2025. години, Библиотека је имала 31431 регистрованих корисника у библиотечно-информационом систему Нибис, што показује константан раст у односу на претходне године (у 2024. години било је 30986, у 2023. години било је 30509, у 2022. години 30122, у 2021. години 29705, у 2020. години 29.516, а у 2019. години 29.363 корисника).

Број регистрованих корисника у библиотечно-информационом систему НИБИС

Радно време Библиотеке је радним данима од 7,30 до 20,00, суботом Библиотека ради од 8,00 до 13,00 часова, што је у складу са стандардима. Библиотечка статистика води се дневно, месечно и годишње на прописаним обрасцима односно у аутоматизованој бази података.

Позајмљивање и коришћење библиотечке грађе и извора, пружање информација о траженим књигама, популарисање књиге и установе путем изложби, издвајање књига за корицење и расход, реализује се на Одељењу белетристике, Одељењу књиге за децу, Одељењу серијских публикација, Одељењу стручне књиге, Одељењу посебних и завичајних фондова и у огранцима.

Информације о фондовима Библиотеке, проверу и проналажење библиографских података корисницима пружа стручно особље претрагом електронског каталога, а корисницима су обезбеђени и рачунари са приступом Интернету. Ове информације такође је могуће претражити и преко званичног веб сајта Библиотеке. У Библиотеци се редовно ажурира веб сајт, а информације о организацији Библиотеке, одељењима, фондовима, услугама, стално су доступне.

За анализу библиотечког пословања веома су значајни статистички подаци, али су неопходни и квалитативни подаци о библиотечким услугама, коришћењу и корисницима. Број препоручених књига кориснику, претрага по задатој теми или кључној речи, распоређивање јединица у фонду, померање фонда због смештаја, давање информација о условима и начину уписа и коришћењу фондова, подаци су који показују заинтересованост библиотекара да библиотечке услуге буду што потпуније. Корисници, који долазе са конкретно дефинисаним потребама су у мањини, док је знатно више корисника који траже савете и информације од библиотекара.

Осим налажења постојеће литературе читаоци добијају и најразличитија усмена упутства за долажење до информација које су им потребне (како се електронски претражује база Народне библиотеке „Стеван Сремац“, како се прегледавају дигиталне колекције, како се претражују базе података библиотека повезаних системом COBISS, као и низ упутстава за израду семинарских радова).

Захтеви корисника задају додатно ангажовање библиотечком раднику у смислу упознавања са најновијом текућом продукцијом, како њеном садржином, тако и са насловима, константног праћења свих информација које се тичу света књиге, писаца, издаваштва и медија.

Анализа иновација у библиотечко-информационој делатности, које библиотекарски примењују као примере добре праксе у свакодневном контакту са корисницима, има велики значај. Користе се сви расположиви библиотечки сервиси како би број корисника и број позајмљених библиотечких јединица било више у Библиотеци.

Одељење белетристике је у периоду јануар-децембар 2024. године имало 31210 посета, а издато је 66118 библиотечких јединица. Популација старија од 65 година, била је и у 2025. години веома заинтересована за коришћење библиотечко-информационе грађе у овом периоду (5255 активних сениора).

У Одељењу књиге за децу, током 2025. године било **15532** посетиоца у свим категоријама. По свим УДК групама, издато је **31838** публикација: сликовнице, белетристика за децу, основношколска лектира, фонд популарне науке и стручна литература, сликовнице и књиге на страним језицима, стрипови и периодика. Млади корисници су са радошћу користили богат фонд књига који им је био доступан. Током 2025. године дружило се са писцима, одржаване су промоције књига и радионице. Припрема и реализација различитих изложби и програма за децу и младе, вршена је на основу годишњег календара значајних датума, годишњица и ритма школских дешавања. Посебна пажња се посвећивала упису ученика основних школа у Библиотеку. Организована је посета и свечана додела чланских картица по школама, на велику радост малишана. Реализован је велики број сусрета са децом разним поводима (промоције, нови чланови Библиотеке, стручне посете, радионица).

Активности Одељења књиге за децу, представљане су на сајту Библиотеке www.nbss.rs, као и на фејсбук страници Одељења и Библиотеке. Презентује се највећи део рада, у просеку две објаве недељно, односно око 110 објава годишње.

У Одељењу серијских публикација је, у току 2025. године, 7017 корисника затражило неке од домаћих часописа и новина. Укупно је издато 185230 јединица библиотечко-информационе грађе. Дугогодишњи корисници, пензионери, који свакодневно долазе да прочитају дневну штампу, и даље су најбројнији корисници. И у овом периоду жене су мање користиле фонд у односу на мушкарце (1015 жена и 6002 мушкараца). Студенти, као веома значајна категорија корисника, користе читаоницу за стручни рад, у којој је пријатна и мирна атмосфера за претраживање базе података потребних за писање стручних радова и учење. Најмногобројнији су у мају, јуну, септембру и октобру. Информације о траженој литератури су добијали од библиотечких радника на Одељењу и путем електронског каталога у који је похрањен целокупан фонд периодике. Корисници су и у 2025. години, тражећи часописе информативно, долазили до идеје за писање стручног рада. Књижевни часописи и часописи из области историје, били су веома тражена литература за израду конкретних радова и реферата. С обзиром на то да имамо веома богат и садржајан фонд периодике, основни задатак је био да се корисницима открије и приближи публикација, да се привуку млађи и нови корисници, а задрже постојећи.

У Одељењу завичајних и посебних фондова, према НИБИС статистици:

- 118 корисника задужило је 318 завичајну монографску публикацију (2 корисника задужило је 2 монографске публикације из Посебних фондова).

Интерна Статистика Одељења за серијске публикације и некњижну грађу

- 27 корисника задужило је за читаоницу 781 свеску серијских публикација, а два корисника погледало је 10 разгледница и 14 фотографија док је 1 корисник потражио 1 звучни CD.

Пружане су различите врсте информација а при том су консултовани различити извори и базе података.

Стање објекта у коме се налази **огранак „Ледена стена”** и услови за обављање библиотечке делатности, услед продора воде након атмосферских падавина, угрожавајуће је како за књижни фонд тако и за кориснике и запослене. Због немогућности рада у потпуно неусловној просторији, у Огранку је обустављен рад. О наведеном проблему више пута су обавештаване надлежне службе и достављане фотографије са лица места, како би се појаснила тежина проблема.

У Одељењу стручне књиге рад са корисницима је специфичан и поклања му се велика пажња. С обзиром на чињеницу да се на Одељењу налазе књиге из свих области људског знања и структура корисника који посећују Одељење је посебна, што

се може видети из статистичког прегледа. Најчешћи посетиоци су средњошколци, студенти, докторанди, научници (који литературу користе за израду семинарских, стручних, матурских, дипломских и мастер или докторских радова), али и остали који се научним темама баве из личних мотива интересовања.

Годишњи преглед за 2024 год. Фонд Фонд Одељења стручне књиге																				
Мес	посета по групама занимања								издато по групама УДК											Укупно
	Ученик основне школе	Ученик средње школе	Студент	Друга група радности	Радник	Остали	Предшколски узраст	Укупно	0 Општа група	1 Философија	2 Религија	3 Друштвене науке	5 Природне науке	6 Примењене науке	7 Уметност	8 Књижевност дечија	8 Књижевност страна	9 Историја, Географија		
Јан	8	39	60	280	24	212	0	623	51	396	108	217	24	110	73	0	115	195	1289	
Феб	13	40	74	261	35	200	0	623	45	391	118	249	29	112	50	0	89	184	1267	
Мар	6	35	89	330	18	210	0	688	37	409	107	230	42	157	42	0	121	228	1373	
Апр	5	34	47	298	21	193	0	598	37	364	93	188	30	127	34	0	114	188	1175	
Мај	9	42	54	239	21	168	0	533	34	308	110	199	23	109	23	0	114	181	1093	
Јун	12	42	59	291	12	172	0	588	59	310	67	226	27	127	33	0	150	182	1181	
Јул	5	13	44	272	4	132	0	470	32	355	91	217	23	91	28	0	107	127	1071	
Авг	12	23	40	322	7	98	0	502	33	288	75	195	13	138	31	0	110	114	997	
Сеп	11	11	30	203	2	76	0	333	19	219	65	132	11	95	25	0	96	101	763	
Окт	15	28	69	384	6	186	0	688	41	546	74	227	55	230	58	2	158	221	1612	
Нов	12	19	44	426	9	171	0	681	18	534	67	300	39	227	41	1	132	186	1545	
Дец	9	38	92	280	28	177	0	624	32	393	59	213	66	133	32	0	100	165	1193	
Укупно	117	364	702	3586	187	1995	0	6951	438	4511	1034	2593	382	1650	470	3	1406	2072	14559	

Одељење стручне књиге у 2025. години укупно је посетио 6379 корисник, а издато је 13564 публикација

Интересовање корисника било је и за фондове страних књига, који се чувају у Одељењу (Фонд енглеске књиге, Фонд италијанске књиге, Фонд немачке књиге, Фонд руске књиге, Фонд француске књиге), као и за Збирку САНУ.

Како би се повећао број корисника, Библиотека је у току године организовала додатно и акције промотивних чланарина. Попустом од 50% на годишњу чланарину, обрадовали смо кориснике поводом Светског дана књиге и ауторских права и Дана библиотекара Србије.

У току године, у духу добре сарадње, са средњим школама и факултетима заинтересовани се упућују на колективни упис, који доноси предност умањене чланарине за групни упис преко 20 корисника.

Класична и електронска читаоница:

За разлику од ученика и студената који углавном, због мирне атмосфере, али понекад и публикација које се не издају са Одељења, користе класичну читаоницу, остале структуре корисника служе се електронском читаоницом коју чини осам компјутера са приступом интернету, од тога један намењен слепим и слабовидим особама са софтверским пакетом за читање са екрана и превођење симбола у матерњи језик, а други као саставни део ЕУтека кутка преко којег корисници могу да дођу до релевантних информација у вези са Европском унијом. Електронска читаоница се користи из различитих мотива попут: тражења посла, читања електронских новина,

претраживања и читања публикација дигиталних збирки различитих библиотека, електронске кореспонденције итд.

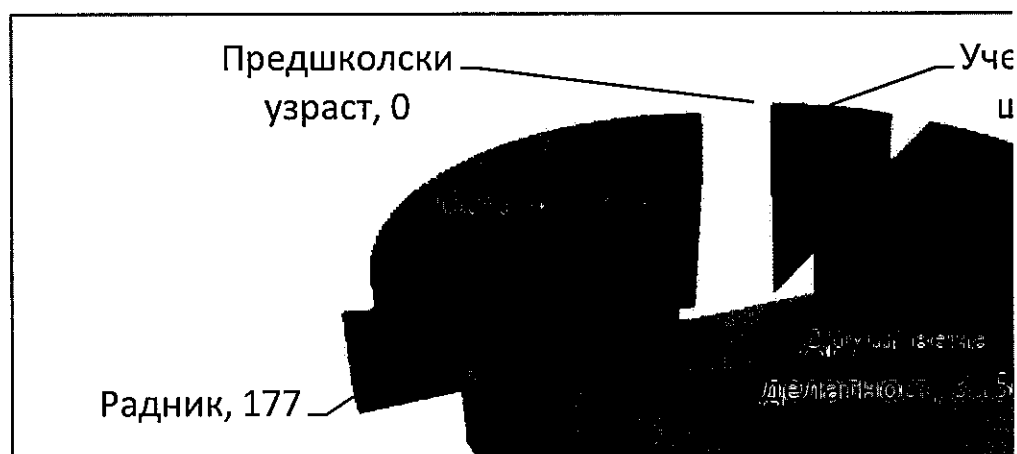
У читаоници за стручни рад Одељења серијских публикација, корисницима су на располагању 4 (четири) рачунара који се налазе у другој просторији Одељења и могу да их користе сви чланови Библиотеке.

Свим корисницима пружане су следеће услуге:

- коришћење библиотечке грађе која се налази у фонду Одељења периодике
- помоћ при налажењу литературе, претраживање локалне и електронске базе података
- пружане су услуге старијим корисницима у виду побољшања информационе писмености и обучавање за коришћење интернета
- корисницима су пружане информације како да из електронске базе Нибис дођу до дигитализованих облика новина и часописа са одељења периодике
- Рад са корисницима је приоритетан задатак и у том смислу су запослени ангажовани око пружања свих библиотечко-информационих услуга корисницима.

Библиотечки радници на Одељењу дају свој допринос да се корисници у читаоницама осећају пријатно. Услуга се кориснику пружа пре свега личним контактом и зато су комуникационе вештине неопходне за сваког библиотечког радника. С обзиром да се управо периодика истражује у циљу проналажења адекватних информација, а пошто је грађа укоришена у великом формату или фасциклирана, њено коришћење је контролисано од стране радника на Одељењу због хабања. Упознавање са овом грађом и њено коришћење омогућено је у читаоници Одељења периодике где постоји већи број читалачких места.

Корисници свих категорија су користили фондове Библиотеке током читаве године:

1. ученик основне школе;
2. ученик средње школе;
3. студент;
4. друштвена делатност;
5. радник;
6. остали;
7. предшколски узраст;

Услуге електронске читаонице је користило више од 6500 читалаца. Како се услуга кориснику пружа, пре свега, личним контактом, неопходно је да библиотечки радници добро познају комуникационе вештине.

МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ

Одељење за матичну делатност Народне библиотеке „Стеван Сремац“ у Нишу је у 2025. год, у складу са чл. 22. Закона о библиотечко-информационој делатности и подзаконским актима, обављало послове предвиђене програмом и планом рада:

Сачињавани су тромесечни и полугодишњи извештаји о раду и активностима Одељења за матичну делатност који су квартално достављани Министарству културе Републике Србије и Народној библиотеци Србије.

У овој години извршено је 15 надзора над стручним радом у библиотекама Нишавског управног округа. Надзорима су обухваћени организациони, просторни, технички, кадровски и други услови за обављање библиотечко-информационе делатности прописани важећим законским прописима, правилницима, упутствима и стандардима којима се регулише вршење ове делатности. О увидима у стање и услове рада и обављеним надзорима сачињени су записници са закључцима и предлозима мера за унапређење делатности, који су достављени библиотекама у којима су извршени, као и Одељењу за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечко-информационог система Народне библиотеке Србије.

Надзори над стручним радом обављени су у библиотекама:

- Три средње стручне школе: Грађевинско-техничка школа, Правно-пословна школа „Мија Станимировић“, Прехрамбено-хемијска школа (све у Граду Нишу)
- Прва нишка „Стеван Сремац“
- 11 основних школа: Основна школа „Вук Караџић“, Основна школа „Цар Константин“, Основна школа „Иво Андрић“, Основна школа „Мирослав Антић“, Основна школа „Доситеј Обрадовић“, Основна школа „Свети Сава“, Основна школа „Учитељ Таса“, Основна школа „Његош“ Основна школа „Стефан Немања“ (све у Граду Нишу), Основна школа „Војислав Илић- Млађи“ у Хуму, Основна школа „Стеван Синђелић“ у Каменици

Увид у стање и услове рада и прикупљање документације за регистровање школских библиотека у три средње стручне школе у Граду Нишу; Економској, Угоститељско-туристичкој и Трговинској школи (променила седиште и адресу).

У надзорима је стечен увид у организационе, просторне, техничке, кадровске и друге услове, у складу с важећим законским прописима, правилницима, упутствима и

стандардима којима је регулисано обављање библиотечко-информационе делатности. О обављеним надзорима сачињени су записници са закључцима и предлозима мера за унапређење библиотечко-информационе делатности и достављени овим установама и Народној библиотеци Србије.

Прикупљени су и систематизовани извештаји и пратећи материјали три комисије са годишњег пописа у Народној библиотеци „Стеван Сремац“. Сачињен је Извештај Централне комисије за попис 2024. год. који је достављен службама Народне библиотеке.

Попуњен је Анкетни упитник подацима са три позајмна одељења Народне библиотеке „Стеван Сремац“ о најчитанијим и најчешће коришћеним домаћим ауторима и књигама у 2024. год. и прослеђен у Одељење за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечког система Народне библиотеке Србије.

Израђена је и послата препорука матичне библиотеке за пројекат Народне библиотеке у Мерошини, којим је ова јавна библиотека Нишавског управног округа конкурисала у Министарству културе РС.

Народна библиотека „Стеван Сремац“ примила је захтев за суфинансирање матичних функција у 2025. год, уз смернице за израду плана матичне службе, са захтевом за пренос средстава. Министарству културе Републике Србије достављен је:

- Програм и план рада Одељења за матичну делатност за 2025. год.
- План вршења надзора над стручним радом у библиотекама Нишавског управног округа за 2025. год.
- Финансијски план за суфинансирање матичних функција, са моделом табеле утрошка средстава

Сачињен је План и програм рада Одељења за матичну делатност, са планом вршења надзора у 2025. год. Уз поштовање смерница за израду плана рада (активности, трошкови) попуњен је финансијски план за суфинансирање матичних функција током године. Све обједињено у јединствени документ и послато е-mail-ом и поштом у Министарство културе РС и Народну библиотеку Србије.

Пребачене су књиге инвентара фонда огранка „Ледена стена“, обављен развоз нових књига и транспортоване поклоњене публикације из Одељења књиге за децу Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Из два библиотечка огранка (МК „Црвена Звезда“ и МК „Ледена Стена“) преузета је рачунарска и техничка опрема која је коришћена у претходном периоду и допремљена у централну зграду Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Народна библиотека Србије обавестила је матичне библиотеке дописом о стручном испиту у пролећном испитном року 2025. год, распореду и терминима семинара, са формуларом пријаве за стручни испит и пријавом за инструктивни семинар. Припремљена је и послата поштом пријава и документација за кандидаткињу која је у сталном радном односу у Народној библиотеци „Стеван Сремац“ и која је испунила услове за полагање стручног испита у мајском испитном року.

Службеници Одељења обављали су практичан рад, давали инструкције и вршили консултације са школским библиотекарима Нишавског управног округа задуженим за on-line извештаје (анкете) са подацима својих библиотека за програмску базу Мрежа библиотека Србије (МБС), у календарској 2024. год, односно школској 2023/24. год. и обавештавали библиотекарe о роковима за израду извештаја у специјалним библиотекама и у шест јавних општинских библиотека Нишавског округа.

У Одељење за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечно-информационог система Народне библиотеке Србије послат извештај о утрошку средстава у Народној библиотеци „Стеван Сремац“ (оснивача и сопствена средства) за куповину књига и периодичних издања у 2024. год, као и пројекција износа трошкова за куповину библиотечке грађе у 2025. год.

Преузета је допремљена изложба о делу професора и књижевника Милорада Павића из Народне библиотеке у Пироту, где је претходно била излагана. Затим је у простору Народне библиотеке „Стеван Сремац“ отворена мултимедијална двојезична изложба „Павић од Ш до А“ у присуству ауторки, две колегинице из Библиотеке града Београда.

Извршене су међубиблиотечке позајмице за потребе наших корисника, а након коришћења публикације су је враћене. Међубиблиотечке позајмице су обављене са Народном библиотеком Србије, са Градском библиотеком „Радован Бели Марковић“ у Лајковцу и Библиотеком „Браћа Настасијевић“ из Горњег Милановца.

Службеници Одељења су вршили селекцију сувишака и поклоњених неинвентарисаних публикација без печата власништва, формирали поклон-пакете књига и одвајали од осталих сувишака и расходованих књига које су отписиване из фондова Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Настављене су консултације, инструкције и практичан рад са библиотечким радницима задуженим за израду извештаја (on-line анкете) за базу Мрежа библиотека Србије о раду библиотека свих типова (школске, специјалне, јавне) у Нишавском управном округу за календарску 2024. год, односно школску 2023/24. год. Завршена је провера и експортирано 79 извештаја (анкета) о раду библиотека свих типова у Нишавском управном округу за календарску 2024. год, односно школску 2023/24. год, у програмску базу Мрежа библиотека Србије.

Обезбеђени су технички услови за on-line праћење предавања на инструктивном семинару преко Zoom апликације кандидаткиње за полагање стручног испита из Народне библиотеке „Стеван Сремац“, као и за наредни, консултативни семинар. Достављена је литература за припрему испита који је колегиница положила у мајском испитном року.

Службеници Одељења за матичну делатност учествовали су у организацији прославе 146. годишњице постојања Народне библиотеке „Стеван Сремац“, одржаној са две изложбене поставке, доделом признања и уметничким програмом уз присуство представника Министарства културе РС, Матице српске, Града Ниша и библиотекара из окружења.

Преузет је из рачуноводствене службе извештај о финансијском пословању Народне библиотеке „Стеван Сремац“ 2024. год, са реализацијом прихода и структуром трошкова у односу на изворна средства пројектована планом финансирања за претходну годину и ажурирани подаци о бројном стању фондова у Народној библиотеци „Стеван Сремац“ на крају 2024. год.

У циљу истраживања о читалачким клубовима у библиотекама Србије преузета је и прослеђена јавним библиотекама Нишавског управног округа (попуњена подацима о матичној Народној библиотеци „Стеван Сремац“) анкета послата из Одељења за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечко-информационе делатности НБС.

Руководиоци општинских јавних библиотека са подручја Нишавског округа обавештавани су о обавези достављања Извештаја о раду својих установа за 2024. год. и Програма рада за 2025. год, Одељењу за матичну делатност и Народној библиотеци Србије.

Јавним, општинским библиотекама Нишавског управног округа достављени су стандарди и предлог за откуп књига и периодике у 2026. год, с потребним износом средстава, упутством и препоруком благовременог исказивања потреба код оснивача, као и дописом управника Народне библиотеке Србије.

Директорка матичне Народне библиотеке „Стеван Сремац“ дала је сагласност са образложењем за именовање на функцију директора Народне библиотеке у Меровини у новом, четворогодишњем мандату која је архивирана на Одељењу за матичну делатност.

Одлазак у Економску и Угоститељско-туристичку школу у Нишу, оверавање документације (пријава за упис, уписни лист), са потписом овлашћених руководилаца школа и решењима Привредног суда о упису у судски регистар ових установа.

Посета Трговинској школи у Нишу, оверавање документације за регистровање школске библиотеке, потпис директора са решењем Привредног суда о упису у судски регистар и променом адресе ове стручне школе.

У Народну библиотеку Србије послат је захтев за брисање из Централног регистра досадашње заједничке библиотеке три средње стручне школе (Трговинска, Економска и Угоститељско-туристичка) која је била у јединственом објекту, на истој адреси за све три школе, у ул. Мајаковског 2 у Нишу. Предложено је раздвајање школских фондова, регистровање посебних библиотечких јединица за сваку стручну школу, са пратећом документацијом, решењима о регистровању, одлукама о статусу и седиштима ових школа. Скенирана је и ажурирана документација у поступку регистровања три средње стручне школе. Преузимање додатне документације (годишњи план рада ових школских библиотека, стање библиотечког кадра, увид у просторне услове за рад, опремљеност итд.).

Сачињен је квартални (тримесечни) Извештај о раду и полугодишња Информација о активностима Одељења за матичну делатност у обављању матичних функција за период јануар-јун 2025. год. Тримесечни извештај о раду послат је у Народну библиотеку Србије и Министарство културе РС, а Информација о раду и активностима Одељења у обављању матичних функција за прву половину године послата је Министарству културе РС, а достављена је директорки и помоћнику директора за стручне послове Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

По моделу Одељења за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечно-информационог система НБС за израду шестомесечних (полугодишњих) извештаја о раду и активностима матичних служби, Одељење за матичну делатност сачинило је Извештај о раду и активностима за период јануар - јун 2025. год, који је достављен Народној библиотеци Србије.

На захтев Министарства културе РС у Народну библиотеку Србије послата mail-ом, путем линка ажурирана табела јавних библиотека у Нишавском управном округу која се односи на податке о врсти интернет везе и контакт особама задуженим за информационе технологије у овим установама.

Одлазак у Градску кућу у Нишу и преузимање старих годишта и бројева дневних листова (Политика, Вечерње новости, Јединство, Вјесник, Нова Македонија... и часописа НИН) који су поклоњени фонду периодичних издања Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Обављена је дистрибуција нових књига, потрошног материјала и техничких средстава у библиотечки огранак „Медијана“ .

На Одељењу је извршена анализа активности наведених у полугодишњем Извештају о раду за 2025. год. Поред већ планираних активности до краја текуће године започета је израда Плана обављања законом утврђених матичних функција у 2026. год, са Планом вршења надзора над стручним радом у наредној години и Планом трошкова за остваривање законом утврђених матичних функција у 2026. год.

Ажуриран је и архивиран у документацију Одељења за матичну делатност финансијски извештај Народне библиотеке „Стеван Сремац“ за 2024. год.

Преузети извештаји о набавци књига у 2024. год, из Одељења набавке и евидентирано стање у фондовима Библиотеке крајем 2024. год. Израђен је табеларни преглед бројног стања књига и серијских публикација у фондовима Библиотеке на крају 2024. год, у складу са стандардима о годишњем принављању публикација у јавним библиотекама Републике Србије.

Прикупљени су актуелни статuti јавних библиотека Нишавског управног округа, са именима руководиоца, одговорних лица и пратећи документи (решења о усвајању), преузети су из свих јавних библиотека Нишавског управног округа скенирани Извештаји о раду за 2024. год, скениран је од скупштине Града Ниша усвојен Извештај о раду за 2024. год и Програм рада за 2025. год. Народне библиотеке „Стеван Сремац“. Сва документа су послата у Одељења за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечко-информационог система Народне библиотеке Србије у сврху ажурирања Централног регистра библиотека Србије.

Одељење за матичну делатност посредовало је у поступку одабира и слања спискова књига из откупа 2025. год. објављених у 2024. год. за свих шест општинских јавних библиотека Нишавског управног округа. Спискови публикација из ових библиотека су збирно прослеђени у Народну библиотеку Србије.

Службеници Одељења присуствовали су деветнаестом стручно научном скупу Заједнице матичних библиотека Србије „Библионет 2025 год“ одржаном у организацији Народне библиотеке у Пироту. Централна тема скупа под радним називом „Откључавање снаге речи: промоција књиге и читања у библиотекама“ обрађена је кроз предавања по позиву, промоције, радне и панел сесије.

Службеници Одељења за матичну делатност посетили су 68. међународни Сајам књига у Београду.

Ажурирана је евиденција, сређивана стручна литература и архивирана документација на Одељењу за матичну делатност.

Учешће на радионици SWOT анализа у процесу израде стратегије развоја културе Града Ниша за период 2026-2030. год, са акционим планом за њено спровођење.

Због продора воде након атмосферских падавина у просторију огранка „Ледена стена“, угрожавања књижног фонда и безусловних околности за даљи рад (записнички констатовано службеном белешком и фотографијама) службеници Одељења учествовали су у дислокацији целокупног фонда овог библиотечног огранка у огранак „Црвена звезда“ и допремили припадајући инвентар (полице) у централну зграду Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Запослени на Одељењу за матичну делатност припремили су извештаје и документацију о раду у 2023. и 2024. год. за вршење надзора над стручним радом у Народној библиотеци „Стеван Сремац“, који су обавиле овлашћене службенице Одељења за матичне послове Народне библиотеке Србије.

У Народној библиотеци „Стеван Сремац“ одржан је акредитовани семинар из програма сталног стручног усавршавања библиотекара јавних библиотека Нишавског управног округа. На семинару је учествовало 39 библиотекара из матичне Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

У библиотечком огранку „Медијана“ извршен је увид у постојеће стање простора, књижног фонда и услове рада који су настали услед обилних падавина и продора воде у просторију огранка. Да би се заштитио, одлучено је да се целокупан фонд евакуише у централну зграду Народне библиотеке до окончања грађевинске санације овог простора (надлежан Град Ниш) или опредељивања нове, условне просторије за рад библиотечног огранка.

Службеници Одељења за матичну делатност учествовали су у изради плана пописа и раду комисија које обављају годишњи попис у Библиотеци.

Активности **путујуће библиотеке (Библиобуса)** су трајале од октобра до краја године.

Сачињен је План и програм рада Одељења за матичну делатност у обављању законом утврђених матичних функција у 2026. год, са планом вршења надзора над стручним радом у библиотекама свих типова у Нишавском управном округу који је достављен Министарству културе РС, Народној библиотеци Србије, руководству и службама Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

Сумирани су резултати рада у остваривању матичних функција на Одељењу и сачињен годишњи Извештај о раду и активностима Одељења за матичну делатност у 2025.год. Биће достављен Министарству културе Републике Србије, Народној библиотеци Србије, директору и службама Народне библиотеке „Стеван Сремац“.

НАБАВКА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Одељење набавке и обраде у 2025. години обавило је послове целокупне набавке монографских публикација за фондове свих одељења Библиотеке и огранке, каталoшку обраду, физичку обраду и инвентарисање набављених монографских публикација.

Процес рада обухватао је следеће сегменте:

- Набавка књига
- Пријем набављених књига уз проверу и усклађивање са пратећим документом
- Завођење пропратног документа у НИБИС и дефинисање пакета
- Формирање пакета повлачењем каталoшког записа из базе за сваки појединачни наслов
- Расподела књига из пакета у фондове одељења и унос цена књига
- Израда каталoшких записа за нове наслове и ажурирање постојећих за допуњене наслове
- Физичка обрада књига
- Инвентарисање књига
- Штампање и лепљење бар код налепница
- Затварање пакета у НИБИСу.

Набавка монографских публикација:

Набавка књига врши се путем куповине, као примарног начина набавке, поклона и размене књига, првенствено са Народном библиотеком Србије. Циљ набавке је квалитетна и актуелна грађа која задовољава потребе свих корисника библиотечких услуга. Одељење набавке и обраде, у 2025. години, обавило је послове целокупне набавке монографских публикација за фондове свих одељења Библиотеке и огранке, каталoшку обраду, физичку обраду и инвентарисање набављених монографских публикација.

У 2025. години укупно је набављено 3736 монографских публикација.

Куповином је набављено 1349 монографских публикација.

Поклоном је набављено 2387 монографских публикација.

У 2025. години реализован је један поступак Јавне набавке књига и том приликом купљено 1349 књига.

За поступак јавне набавке књига припремљен је списак потребних наслова књига. Списак садржи 395 наслова књига белетристике, стручне књиге и књиге за децу.

Поклоњене монографске публикације су из Откупа књига Министарства културе РС и поклон других дародаваца (издавачких кућа, аутора, разних удружења, организација, друштава, других библиотека, корисника Библиотеке).

Из Откупа књига Министарства културе РС набављене су 1092 књиге. Као поклон разних дародаваца набављено је 1295 књига.

Откуп књига 2025. за библиотеке обављен је у два дела.

Из првог дела Откупа књига, за одабир је понуђено 754 наслова, 105 издавача и дистрибутера. Буџет за Библиотеку био је 691.436,98 динара и у складу са овим новчаним износом су одабране 734 књиге.

Из другог дела Откупа књига, за одабир је понуђено 242 наслова, 49 издавача. Буџет за библиотеку био је 219.962,22 динара и у складу са овим новчаним износом одабрано је 265 књига.

Поред одабраних књига, Комисија за Откуп је издвојила одређени број наслова са понуђеног списка књига, као књиге вредне пажње – књиге са звездицом, и Библиотека их је добила у по једном примерку.

Реализација Откупа је почела тек крајем октобра месеца, када су одабране књиге почеле да пристижу. По пријему књига, свим издавачким кућама је достављана оверена и потписана потврда о пријему истих. Извештај о реализацији Откупа књига биће израђен по захтеву Народне библиотеке Србије и њима достављен.

Током целе године пристизале су књиге, поклон разних дародаваца. Књиге су прегледане, направљена је селекција и одабир за допуну фондова Библиотеке. Сувишци су одвојени за размену, поклон другим библиотекама и Банкомат књига

Народна библиотека Србије је у неколико наврата у овој години учинила поклон у књигама Библиотеци, након нашег одабира са њихових понуђених спискова за поклон. На овај начин набављена су углавном издања Народне библиотеке Србије, књиге за фонд Завичајног одељења и стручна литература потребна за рад библиотекара. У овој години, вредан поклон Библиотеци даривао је Архив Војводине Нови Сад и Библиотека Матице српске.

За поклоњене монографске публикације, у 2025. години, урађено је 49 спискова у виду пратећих докумената набављених књига, са подацима о наслову књиге, бројем примерака и процењеном вредношћу.

Пријем набављених књига обухватио је проверу броја наручених и броја приспелих књига и усклађивање са пратећим документом. Подаци о набавци књига унети су у НИБИС. У Групни инвентар заведени су пропратни документи за сваку набавку: за купљене књиге рачун, а за поклоњене спискови са процењеном вредношћу књига. Уносом ових података дефинисани су пакети који су добили свој ID број у НИБИС- у. Формирање пакета врши се након завршене библиографске обраде.

У овој години формирано је укупно 55 пакета (5 пакета је формирано на Одељењу завичајних и посебних фондова), повлачењем одговарајућих записа за сваки наслов из базе података у пакет. Формирањем пакета повезани су подаци о набавци и библиографски запис за сваку књигу. Тако повезани подаци користили су се при инвентарисању. Књиге из пакета су расподељене у одређене фондове библиотеке уз унос цене књиге. Код одређивања цене купљених књига врши се прерачунавање рабата и ПДВ, а након ове фазе рада књиге су спремне за физичку обраду и инвентарисање. Након инвентарисања књига извршено је затварање сваког појединачног пакета, што значи да су све књиге инвентарисане и да су сви унети подаци одговарајући.

Приликом набавке монографских публикација, водило се рачуна о библиотечким стандардима који се односе на величине фондова појединих одељења Библиотеке, о тренутном стању фондова појединих одељења, о потребама и захтевима читалаца. У складу са тим је и вршен одабир књига и попуњавање фондова појединих одељења. Да би се остварили сви циљеви набавке, првенствено актуелност и квалитет набављених књига, непрестано је праћена издавачка делатност, прегледавани каталози и сајтови издавачких кућа, праћени захтеви и потребе читалаца.

Набавка серијских публикација:

Настављена је континуирана набавка часописа и новина. Куповина, као најважнији, најквалитетнији и најсигурнији вид набавке је, у односу на 2024. годину, нешто измењена. С обзиром на то да публикација Национална географија у 2024. години није штампана, набављен је часопис Руски доктор. Са издавачима је постигнут договор да годишта, односно свеске које недостају у нашем фонду, пошаљу као поклон.

Путем институције поклона надокнађене су 4 свеске (1 годиште) часописа *Македонска виделина*, 2 свеске (2 годишта) часописа *Нови легат*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Задужбина*, 2 свеске (1 годиште) часописа *Заштита природе*, 11 свезака (1 годиште) часописа *Српски пчелар*, 56 свезака (3 годишта) часописа *100 личности*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Пиротски зборник*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Теслијанијум*, 4 свеске (2 годишта) часописа *Исток*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Призор*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Багдала*, 4 свеске (1 годиште)

часописа *Златна греда*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Алманах Института Конфуцује*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Етно-културолошки зборник*, 1 свеска (1 годиште) часописа *Видовдански гласник*, 10 свезака (4 годишта) часописа *Слово*, 8 свезака (4 годишта) часописа *Нова мисао*, 2 свеске (1 годиште) часописа *Војни ветеран*, 208 свезака (1 годиште) новине *Нова Македонија*.

Куповином је приновљено 2347 свезака из 35 различитих домаћих наслова часописа и новина.

Поклоном је прибављено 1196 свезака из 28 различитих домаћих наслова часописа и новина (овај број обухвата наслове који редовно пристижу, као поклон издавача, као и свеске које недостају у насловима који се чувају).

Набавка публикација за Одељење завичајних и посебних фондова:

Праћено је издаваштво, одржавана је комуникација са издавачима, културним и образовним установама и другим институцијама које у свом делокругу рада имају и издаваштво.

У 2025. години приновљено је:

- 111 монографске публикације, као поклон (према интерној евиденцији које Одељење води – необрађено и неинвентарисано)
- Са Одељења набавке и обраде стигло је, обрађено и инвентарисано 328 (Z 12794 - Z 13106, Uk 601 - Uk 603) монографских публикација
- 6 наслова, односно 30 свезака новина и часописа.
- 48 јединица некњижне грађе (1 сингл. грам. плоча, 3 звучна CD-а, 6 CD-а (компјутерски формати), 32 плаката, 3 фотографије, 3 рукописа.
- 32 јединице ситног документационог материјала

Набавка публикација за Одељење стручне књиге:

У 2025. години, Одељење стручне књиге је свој фонд приновило са **588** монографских публикација:

- 531 књига формата II,
- 49 књига формата III,
- 1 књига формата IV,
- 3 књиге из референсне збирке и
- 4 књиге фонда енглеске књиге).

Фонд Одељења белетристике обогаћен је са 1149 књига, а Одељење књиге за децу са 1387 приновљених књига.

ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

У оквиру библиографске обраде урађена је каталогизација, стручна и предметна класификација набављених књига.

Нове књиге су библиографски обрађене у складу са Међународним стандардом за обраду монографских публикација, ISBD(M) и стручним упутствима прописаним правилником за обраду библиотечке грађе.

Стручна класификација грађе је урађена према правилима Универзалне децималне класификације (УДК), а предметна класификација према важећим међународним стандардима.

Сваки набављени наслов претражен је кроз електронски каталог. За сваки нови наслов урађен је нови библиографски запис у НИБИС-у. За постојеће наслове ажурирани су већ постојећи скраћени записи. Израдом библиографских записа ажурирана је база података и настављено формирање електронског каталога, основног информационог инструмента Библиотеке.

Записи су урађени у складу са UNIMARC форматом, јединствени формат за унос и размену података и у потпуном ISBD облику, што подразумева унос свих потребних података о књизи, које предвиђа Међународни стандард за обраду монографских публикација ISBD (M).

Израдом библиографских записа и електронског каталога, корисницима Библиотеке је омогућено проналажење библиотечке грађе.

У 2025. години су верификована 2042 библиографска записа.

Набављене књиге су физички обрађене и инвентарисане. Физичка обрада обухвата стављање печата власништва и печата за инвентарни број на сваку набављену књигу.

Инвентарисање књига врши се у НИБИСу и уједно формира електронска књига инвентара за монографске публикације. Приликом инвентарисања свакој књизи је додељена сигнатура, која одређује њено месту у фонду Библиотеке. За сваку инвентарисану књигу одштампане су по две бар код налепнице, које омогућавају електронско задуживање и раздуживање.

– Број физички обрађених књига	3324
– Број инвентарисаних књига	3324
– Број одштампаних бар код налепница	6648

Електронски инвентар се непрестано прати, контролише и ажурира.

Након обављених свих сегмената рада, набављене књиге су достављене одељењима.

У периоду јануар-март 2025. године, радило се на књигама набављеним поступком јавне набавке који је реализова у децембру месецу 2024. године. Библиографски су обрађене и инвентарисане све књиге купљене у овом поступку. По завршетку рада на поменутиим књигама, које су део набављених књига у 2024. години, започета је набавка и инвентарисање књига за 2025. годину.

Обрада и инвентарисање публикација на Одељењу завичајних и посебних фондова:

Обрађено је и инвентарисано:

- 34 јединице сликовне грађе (плакати)
- 8 јединица звучне грађе
- 5 библ. јединица рукописне грађе
- 21 годиште серијских публикација у 47 свезака

С других одељења пребачене су на Одељење завичајних и посебних фондова 2 монографске публикације (Одељење књиге за децу 1, Општепозајмно 1), што је евидентирано кроз инвентарску књигу у рубрици Напомене и променом сигнатуре.

Обрада и инвентарисање публикација на Одељењу стручне књиге:

У току 2025. године на Одељењу стручне књиге у библиотечко-информациони систем НИБИС унето је 16 публикација а верификовано 217.

Обрада и инвентарисање публикација на Одељењу серијских публикација:

Ажурирање и редакција лисног и електронског каталога, инвентарисање и реинвентарисање библиотечко-информационе грађе је у току. У протеклом периоду укупно је унето 224 библиографских јединица, инвентарисано је 74 и ажурирано 19 годишта часописа и новина.

Завршено је инвентарисање часописа и новина из 2024. године. Урађена је библиографска обрада за неке нове наслове часописа који су пристигли куповином или путем поклона (*Заштита природе, 100 личности, Слово, Нова мисао*). Поред записа у НИБИС-у за сваки нови наслов, исписивали су се контролни картони.

Настављена је израда аналитичког каталога чланака одређених наслова часописа(за часопис Даницу и Сцену).

Фасциклирање неповезаних годишта за 2024. годину је завршено, а повезан је један део неповезаних годишта часописа из ранијих периода. У књигу инвентара је ажурирана врста повеза за наслове који су коричени или фасциклирани.

Укоричено је 84 томова новина, а фасциклирано 76 годишта ревијалне штампе и часописа. Урађени су међаши и исписана сигнатура за нове наслове часописа и новина.

У књигу инвентара је ажурирана врста повеза за наслове који су коричени и фасциклирани (*Руски доктор, Лековито биље, Базар, Полтикин забавник, Рачуноводствена пракса, Правни информатор*).

Ажурирање електронског каталога и фонда на Одељењу књиге за децу

Ажурирање фонда, у смислу одржавања фонда на полици (отварање нових позиција) као и кроз електронски каталог (уједначавање сигнатура, премештај ако је потребно, ажурирање библиографског записа, штампање нових налепница са бар код ознаком). У овом периоду, укупно је ажурирано 50 записа, а штампање налепница није вршено у овом периоду.

Фонд књига за омладину (Кутак за тинејџере) је добио нове маркице за обележавање смештаја. Започето је и завршено обележавање кроз електронски каталог, постојећој сигнатури додата је словна ознака t (Dt – Дечје одељење - омладински, тинејџ фонд). Обележавање се обавља и код пријема нових публикација.

КУЛТУРНО – ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

Културни садржаји и информације из различитих области свакодневног живота, осим књиге и читања важан су део потреба савременог корисника. Промоцијом књиге и читања, презентацијом свих врста библиотечке грађе, како у физичком тако и у онлајн простору, показивали смо бројне садржаје (едукационе садржаје, информативне и мотивационе изложбе, тематске поставке и препоруке библиотекара) покушавали и успевали да заинтересујемо велики број корисника за коришћење услуга Библиотеке.

Редовни, свакодневни послови: израда чланских карти, плаката, реализација изложби, осмишљавање графичких решења у различите сврхе, фотографисање релевантних догађања у Библиотеци, пружање актуелних обавештења на ФБ профилу Библиотеке, доприносе, у великој мери, успешној реализацији културно-образовне делатности.

Реализоване активности и број посетилаца у 2025. години:

У години када је Библиотека обележила 146 година од свог оснивања, својим активностима и стратегијом, у доброј мери је успела да утврди критеријуме свог деловања у датим околностима. Свака активност организована је у складу са струковним начелима која поштују изворне вредности саме установе.

У протеклом периоду реализоване су следеће активности:

3. фебруар (43)

Народна библиотека „Стеван Сремац” Ниш организовала је предавање „Бранкуши – једна прича”. Предавач је био проф. др Каменко М. Марковић, један од најбољих познавалаца живота и стваралаштва Константина Бранкушија, који је учествовао чак на тридесетак научних скупова посвећених Бранкушију. Проф. др Марковић до данас је објавио око 70 радова и три књиге у којима је открио многе непознате детаље из живота славног румунског скулптора.

10. фебруар (40)

Са благословом Његовог Високопреосвештенства митрополита нишког господина Арсенија, у библиотеци је одржано предавање на тему „Духовна припрема за Велики пост”. О Великом посту говорио је протојереј др Бобан Стојковић, професор Богословије у Нишу. Васкршњи пост назива се Велики због важности и дужине трајања, али и Часни, јер обухвата време Исусовог страдања и разапињања на Часни крст. Према православном учењу, Велики пост нас учи покајању, праштању и молитви, са циљем да се у миру и тишини дочека највећи хришћански празник – Васкрс.

12. фебруар (52)

У Народној библиотеци „Стеван Сремац”, промовисана је нова песничка књига „По води која је прала ноге, Исусове” песника Селимира Радуловића, управника Библиотеке Матице српске, есејисте и антологичара. У програму су учествовали аутор Селимир Радуловић и др Драгиша Бојовић. Модератор програма био је др Велибор Петковић.

15. фебруар

Народна библиотека „Стеван Сремац” Ниш организовала је предавање „Сретење – симбол српског интегритета и идентитета”. Предавање је одржао др Милан Ранђеловић, научни сарадник Иновационог центра Универзитета у Нишу. Сретење – Дан државности Србије је спомен на дан када је на збору у Орашцу 1804. године дигнут Први српски устанак и дан када је у Крагујевцу 1835. године издат и заклетвом потврђен први Устав Књажевства Србије. Сретење представља духовни и национални празник српског народа и државе.

10. март (120)

У Народној библиотеци „Стеван Сремац” Ниш, у сарадњи са Библиотеком града Београда, отворена је изложба „Павић: од Ш до А”. После поздравних речи директорке Соње Шуковић, изложбу су отвориле ауторке Сара Ивковић Марковић и Исидора Ињац, које су надахнуто говориле о величини, специфичности и слојевитости Павићевог дела, као и о његовој ерудитној личности. У њиховом излагању било је речи и о начину на који су ауторке, због комплексне грађе и сваковрсних Павићевих интересовања, приступиле приређивању изложбе и извеле је на прави начин, што је на крају резултирало и интернационалним успехом ове поставке. Посетиоци су могли да погледају изложбу до 25. марта 2025. године, у читаоници Одељења серијских публикација.

10. април (24)

Народну библиотеку „Стеван Сремац” је посетила група шестогодишњака из вртића „Невен” ЈПУ „Пчелица” са васпитачицама Маријаном Ђорђевић и Миленом Првуловић Стојковић, и тријажном сестром Иваном Божићевић. Малишани су обишли Библиотеку и видели где „станују” књиге за одрасле, а највише им се допало одељење са новинама и часописима јер су могли да листају „Националну географију” и „Политикин Забавник”. Уз обећање да ће нам поново доћи, на растанку од њих смо добили поклон-песму о Библиотеци.

11. април (61)

У Народној библиотеци „Стеван Сремац”, је представљена постхумно објављена збирка прича „Тамо-амо по гробљу” нишког књижевника Мирослава Митковића Нама. О књизи и аутору говорили су Марија Мршић, Драгиша Ераковић, Биљана Станојевић и Марко Ковачевић. У уметничком делу програма учествовали су Јована Ђорђевић, вокална солисткиња, и Марко Рашић, гитара. Модератор вечери била је Миња Илијева.

13. мај (око 120)

У присуству државних, црквених и војних представника, као и бројних званица, Библиотека је обележила 146 година свог рада и деловања. После извођења националне химне, госте је поздравила директорка Народне библиотеке „Стеван Сремац” Соња Шуковић. У име Министарства културе Републике Србије присутнима се обратио државни секретар проф. др Дејан Антић, док је у име Града Ниша, оснивача наше установе, као и у име градоначелника, то учинио његов заменик Лука Гашевић. Овогодишњу свечану беседу казивао је песник и антологичар Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице српске. Захвалнице Народне библиотеке „Стеван Сремац” додељене су градоначелнику Града Ниша Драгославу Павловићу, Војном оркестру „Ниш” и Братиславу Анђелковићу из Вучја. У уметничком делу програма учествовали су: Александар Крстић, глумац нишког Народног позоришта, Анита Ферлез Ераковић, сопран, и Земунски камерни оркестар којим је дириговао

Ђорђе Станковић. Програм је водио Владица Јованчић. Овогодишњу свечану академију пратиле су и две изложбе: „Библиотеком кроз време” и „Трагом остварених идеја – Библиотеком кроз пројекте 2015–2024”.

15. мај (53)

Библиотеку су посетили ђаци првог и другог разреда ОШ „Радоје Домановић” са својим учитељима Валентином Младеновић, Тањом Стојилковић, Милицом Радовановић, Биљаном Васиљевић, Иреном Аранђеловић, Јасмином Младеновић и Николом Срејићем. Ученици су обишли одељења Библиотеке, упознали се са начином њиховог рада, уживали листајући Политикин Забавник на Одељењу серијских публикација, видели изложбу Одељења завичајне и посебне грађе, и тако, кроз причу и понеки каталогски листић, научили нешто и о културној историји Ниша. По обиласку Библиотеке направљен је заједнички снимак – за успомену.

19. мај (37)

У оквиру Молијерових дана Француски институт у Нишу представио је француску ауторку стрипова Лусил Гомез и њен стрип „Мој први пут” у издању „Креативног центра”. Лусил Гомез је ауторка стрипова. Једна је од првих која је на оригиналан начин обрадила теме попут екологије, сексуалности, феминизма на радном месту, родитељства... Увек са дозом хумора, нежности и поезије, и врло често испред свог времена, Лусил не престаје да истражује, експериментише и изненађује. На промоцији су учествовали: Лусил Гомез, уредница Маша Томановић, ученици ОШ „Радоје Домановић” и пи-ар „Креативног центра” Јелена Драгојловић.

24. мај (54)

Обредом резања колача, свечано је обележена крсна слава установе Св. Ћирило и Методије. Ове године, домаћица славе била је колегиница Гордана Секулић. Ово је уједно била прилика да уз лепе жеље честитамо одлазак у пензију драгим колегиницама, Љиљани Пантић и Светлани Радовановић, којима се у име установе захвалила директорка Соња Шуковић.

28. мај (55)

У Народној библиотеци „Стеван Сремац”, је представљена књига „Муслимани у Равногорском покрету и јединицама ЈВуО 1941-1945” аутора Салиха Селимовића. Поред аутора, у програму су учествовали, др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине и проф. др Дејан Антић, Филозофски факултет у Нишу. Пре почетка промоције, др Небојша Кузмановић је уручио Библиотеци значајну и богату донацију књига, чији је издавач Архив Војводине.

2. јун (око 87)

У оквиру обележавања градске славе Свети цар Константин и царица Јелена одржана је свечана додела награда учесницима 24. Међународног литерарно-ликовног

конкурса Библиотеке „На рођендану код господина Андерсена: 220 година од рођења писца“. На конкурс су се одазвали ученици основних школа из Србије и иностранства. За литерарни конкурс награде је доделила директорка Библиотеке Соња Шуковић, а награђенима у ликовном делу честитао је председник УО Библиотеке Срђан Стојановић. Лутка сцена „Пепино“ је својом представом „Три прасета“ извела весели луткарско-музички играказ, а песму „Не дам“ отпевала је Ангелина Цајић, ученица петог разреда ОШ „Карађорђе“ из Горњег Матејевца. Спонзор ове свечаности био је „Наш мали слатки пријатељ Чичо Ричо“.

3. јун (пролазници и посетиоци)

У оквиру обележавања градске славе Свети цар Константин и царица Јелена, у организацији Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, отворено је шест изложби: „Извол’те на там“; „Трагом остварених идеја – Библиотеком кроз пројекте и радове 2015–2024“; „Библиотеком кроз време“; „Разгледнице старог Ниша“ „Мостови Ниша“ и „Руски књижевни великани“. Заинтересовани грађани имали су прилику да ове поставке погледају у дворишту Библиотеке до 15. јуна. „Путујућа библиотека“ је на две локације у граду, на Тргу краља Милана и на градском тргу код ТЦ „Калча“, поклонила преко 1500 књига и часописа. На овај начин Народна библиотека „Стеван Сремац“ Ниш је својим суграђанима, као и сваке године на овај дан, честитала славу.

15. и 16. август (око 200)

Одржан је четрнаести по реду Фестивал поезије и прозе на народном говору „Преображењско појање“. Фестивал је свечано отворио државни секретар у Министарству културе Републике Србије, др Дејан Антић. Нишко вече, које се традиционално одржава првог дана Фестивала, донело је штимунг старог Ниша. У програму су учествовали глумица нишког Народног позоришта Јелена Лугоња, Академски женски хор СКЦ-а под диригентском палицом Иване Мирковић, Црквено-певачка дружина „Сретење“ из Јелашнице, солисткиња Наиса Јовић и песникиње Далматинка Станковић и Миња Илијева. Програм је водила глумица нишког Народног позоришта Ивана Недовић. Жири књижевног конкурса Фестивала, доделио је награде и признања у категоријама поезије и прозе. Организатори Фестивала донели су одлуку да се признање „Реч баштине“ за изузетан допринос у очувању црнотравског говора и књижевног стваралаштва на дијалекту, додели Милку Стојковићу.

15. септембар (32)

Народна библиотека „Стеван Сремац“ у част Дана српског јединства, слободе и националне заставе организовала је предавање на тему: „Историја српске државности“. Предавач је био експерт за националну историју 20. века др Иван Бецић, виши научни сарадник Института за српску културу у Лепосавићу.

18. и 19. септембар (57)

У оквиру 34. Књижевне колоније „Сићево“, током две књижевне вечери, писцима –

учесницима Колоније, домаћин је била Народна библиотека „Стеван Сремац”. Под заједничким називом „Књижевни аутопортрети”, одржани су сусрети са писцима. Разговор су водили Милена Мишић Филиповић и Велибор Петковић.

3. новембар (48)

Пред бројним библиотекарима у нишкој Народној библиотеци одржано је стручно предавање „Књига – и у доба интернета”. О важности читања у дигитално доба говорила је Драгана Типсаревић, библиотекар саветник у пензији. Кроз презентацију књиге „Читам, да се прочитам” Михе Ковача, професора библиотекарства и информатике на Филозофском факултету у Љубљани, Драгана Типсаревић изнела је и низ искустава и примера добре праксе из краљевачке Библиотеке „Стефан Првовенчани”. Драг гост у публици била је и Јасна Маслан, директорка Градске библиотеке у Херцег Новом.

4. новембар (43)

У Народној библиотеци „Стеван Сремац” представљена је књига сабраних песама „С камењем, Христовим, белим” српског песника и антологичара Селимира Радуловића. Стручни осврт на песничко стваралаштво Селимира Радуловића дали су проф. др Иван Негришорац и проф. др Драгиша Бојовић. У амбијент књиге сабраних песама „С камењем, Христовим, белим”, увео нас је сам аутор аутентичним казивањем поеме „Седам малих дрхтаја”. Крај књижевне вечери био је посвећен двовековном деловању Матице српске и „Летопису Матице српске”.

20 новембар (47)

Народну библиотеку „Стеван Сремац” посетила су два одељења трећег разреда Основне школе „Доситеј Обрадовић”. Са својим учитељима Милицом Стефановић и Братиславом Јовановићем, обишли су фондове Одељења белетристике и Одељење серијских публикација.

24. новембар (39)

У оквиру програма сталног стручног усавршавања у библиотечко-информационој делатности, одржан је акредитовани семинар за запослене под називом „Улога библиотека у социјалној инклузији: бескућници као корисници библиотека”. Библиотекарке саветнице др Добрила Бегенишић и Ана Савић из Народне библиотеке Србије, указале су на нове домене у деловању јавних библиотека које доноси модерно доба и актуелна глобална кретања.

26. новембар (72)

Уметничким програмом обележено је 170 година од рођења српског књижевника и академика Стевана Сремца, легатара нишке Књижнице градске. После прочитаног тестаментa и поздравне речи директорке нишке библиотеке Соње Шуковић, беседу о великом српском реалисти одржао је проф. др Горан Максимовић, историчар

књижевности, књижевни критичар, антологичар и професор Универзитета у Нишу. Фрагментом из приповетке „Стојча душевадник на вампири из Ниш” аутора Срђана Јовића, историчара и писца, драмски уметник Александар Крстић донео је савремени одговор на дело Стевана Сремца. Монолозима чувене тетке Доке из „Зоне Замфирове” драмска уметница Весна Станковић дочарала је атмосферу нишких проводацисања, док је Академски женски хор СКЦ Универзитета у Нишу под руководством проф. мр Иване Мирковић уметничком интерпретацијом јужњачког мелоса озвучио мелографско благо Старе Србије. Програм је водила Емилија Радмиловић.

5. децембар (65)

У Народној библиотеци „Стеван Сремац”, одржано је књижевно вече посвећено стваралаштву књижевнице, новинарке и блогерке Негославе Станојевић. Представљене су две књиге приповедака: „Бомбе и бидермајер” и „Јоште чекам тај реч да ми рекне и друге приче” која је написана на дијалекту. Учесник вечери била је и књижевница Виолета Јовић, такође стваралац на народном говору, доследни критичар и пратилац рада Негославе Станојевић. Специјални гост вечери, тенор Марко Милановић, зналачком интерпретацијом мелоса Југа Србије је овај књижевни сусрет учинио аутентичним уметничким догађајем.

Присуство медија може се сматрати задовољавајућим. Посећеност књижевних и уметничких вечери у просеку је око 50 гледалаца по догађају.

Одељење за заједничке програме учествовало је у реализацији наведених дешавања, одржавало континуитет у активностима и обављало и своје редовне свакодневне послове.

ЗАВИЧАЈНИ ФОНД

На Одељењу завичајних и посебних фондова током 2024. године обављали су се редовни послови у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности: набавка, обрада, инвентарисање, пружање услуга корисницима, као и све друге активности усмерене на унапређење рада и промовисање завичајне грађе.

Расподела пакета:

За све библиотечке јединице некњижне грађе формиран су спискови поклона, како би се урадила расподела пакета у НИБИС програму и инвентарисала грађа. Према списковима НГ 1-4/2025, Рк 1/2025, Јован Ћирић, Списак бр. 1/2025 урађена је расподела пакета кроз следеће кораке: администрација инвентара, преглед и ажурирање, пријем, расподела јединица, завршетак пакета.

Евиденција серијских публикација:

О приновљеним свескама серијских публикација је редовно вођена евиденција у електронској картотеци, вршене су рекламације и праћене су све промене наслова, уредника, издавача и штампара кроз заглавље контролног картона.

Рађена је физичка обрада приспелих примерака грађе

Евиденција Збирке документационог материјала:

Прикупљени пропагандни материјал, програми манифестација и позивнице разврстан и евидентиран кроз контролне картотеке организатора манифестација.

Чланци из „Народних новина“ прилагани у грађу за прес клипинг.

Материјал различитог садржаја прилаган у хемеротеку.

Персонална картотека:

Отворене нове картотеке Нишлија:

- Мирољуб Милојевић (1948-2025) професор на Економском факултету;
- Александра Дејановић (1943-2025), уредник Радио Ниша;
- Димитрије Миленковић (1935-2025), песник, културни радник;
- Мирослав Трајановић (1955-2025), редовни професор Машинског факултета у Нишу;
- Ђорђе Видановић (1951-2025), редовни професор на Групи за англистику Филолошког факултета у Нишу;
- Недељко Богдановић (1938-2025), редовни професор на Групи за српски језик и југословенску књижевност Филолошког факултета у Нишу,
- Александар Керковић, редовни проф. на Групи за физичко васпитање.

Отворене нове персоналне хемеротеке, а у постојеће је додаван актуелан материјал.

Дигитализација:

За потребе дигитализације издвојени су следећи наслови периодике:

- Новости (1915)
- Недеља православља (1928),
- Јединство и Народна реч (1935, 1936)
- Нишки нови лист (1936, 1938, 1939),
- Народни лист (1944, 1945, 1948)
- Фотографије формата IV (11)

Интерно је вођен списак наслова и датума када је грађа уступљена Одељењу за дигитализацију и када је враћена.

Сарадња с другим установама културе и културним радницима:

За изложбу нишког Народног музеја о омладинским радним акцијама, пронађене фотографије, периодика и други материјал који је помогао у постављању изложбе и писању каталога.

За израду монографије о Колу српских сестара у Нишу, пронађени текстови у периодици о његовом оснивању и почецима рада.

За потребе Галерије савремене ликовне уметности пронађена и дате на преглед разгледнице и фотографије, везане за Сићево и Сићевачку ликовну колонију.

Научном саветнику из Института за нуклеарне науке "Винча" (Институт од националног значаја за Републику Србију) пронађени и послати електронском поштом тражени подаци о новинама Електронске индустрије Ниш.

Посете:

Ђаци првог и другог разреда ОШ „Радоје Домановић” посетили су са својим учитељима централну зграду Народне библиотеке „Стеван Сремац”. На Одељењу завичајних и посебних фондова видели су изложбу посвећену Јерониму Јовановићу, владици, као и Стевану Сремцу, писцу и професору, оснивачима ове установе. Посредно, кроз разговор о ове две личности веома значајне за Град Ниш и нишку Библиотеку, научили много нових ствари и о културној историји Ниша и нишке околине.

Посета ученика трећег разреда сновне школе „Доситеј Обрадовић”.

Сређивање и померање фондова:

Од 7.3. до 10.4. сређиване су монографске и серијске публикације смештене у подруму Библиотеке и рађена је тријажа. Све публикације су прегледане. Дупликати су сачувани, триплекати су одвојени, састављени су спискови (понуда другим библиотекама). Део публикација је одвојен за банкомат књига.

Због недостатка простора, од 5.5. до 16.5. померан је фонд у коме се чувају завичајне монографске публикације. Како би се добило на простору, на неколико полица су књиге ређане у два реда.

Од 30.10. до 4.11. померан је и сређиван фонд серијских публикација, како би се добио простор за новопристигле бројеве периодике.

ИЗДВАЈАМО СА ОДЕЉЕЊА КЊИГЕ ЗА ДЕЦУ:

Редовне активности

Упис нових чланова Библиотеке и обнова библиотечке чланарине за оне кориснике којима је истекла чланарина, препорука наслова за читање и издавање публикација.

Пружање информација корисницима у вези са различитим темама, лично и телефоном. Током 2025. године био је повећан број позива према корисницима који су дуже задржали позајмљене књиге. Одзив корисника добар (обављено око 800 позива).

Извршен је одабир наслова за набавку, на основу процене фонда, потреба корисника из поклона дародаваца.

Извршен редовни пријем приновљених публикација и њихов смештај по УДК систему. Редовни отпис књижног фонда је припремљен, неактуелна и оштећена грађа за 2025. годину је издвојена из фонда. Из овог фонда за отпис се, такође, врши тријажа књига за поклон градским и сеоским школама, као и из поклона корисника (књиге које неће ући у наш фонд).

Припрема и реализација различитих изложби књига за децу и младе. На основу годишњег календара пратимо значајне датуме, годишњице и ритам школских дешавања те у складу са тим организујемо активности.

Поред значајних датума који су редовни у програму желимо да актуелни годишњи циклус понуди нове датуме у односу на претходну годину (2024). Реализоване су групне посете деце предшколског узраста као и деце основношколског узраста.

Све активности су представљене на сајту Библиотеке www.nbss.rs као и на фејсбук страници Одељења и Библиотеке. Презентује се највећи део рада, у просеку две објаве недељно (око 110 за период од годину дана).

Програмске активности на Одељењу књиге за децу:

Јануар

Радионице током зимског распуста

„Време за читање“, „Време за сликање“

„Тајне свемира : истражујемо кроз причу и цртеж“

„Меда Педингтон – читамо књиге и идемо у биоскоп“

Изложбе

Изложба књига „Међународни дан научне фантастике“

Изложба књига „Бранко Ћопић: 110 година од рођења“

Изложба књига „Ми и наша деца: некада и сада“ поводом Светског дана образовања колекције „Ми и наша деца“ Народна књига

„Књига за нас: библиотека приручне литературе за ученике основне школе“, Завод за издавање уџбеника СРЈ

Едиција „Креативна школа“, Креативни центар

Представљамо часопис „Светосавско звонце“, поводом школске славе

Изложба приновљених књига: двадесет наслова школске лектире у новом издању!

Фебруар

Радионице

Светски дан читања наглас, Дружионица „Дедина гаража“

Дан безбедног интернета, ОШ „Душан Радовић“

Светски дан бајки: читање бајки браће Грим, и изложба књига, ОШ „Ратко Вукићевић“

Читамо Андерсенове бајке, Вртић „Меда“

Национални дан књиге, Додела чланских картица – ОШ „Краљ Петар I“ одељење у Паси Пољани

Конкурс

Расписан Конкурс поводом светског дана књиге за децу

Изложбе

Изложба књига „Јакоб Грим: 240 година од рођења“

Промоција

Промоција књиге „У књизи је спас“, аутор Драгослав Ранчић поводом Међународног дана Матерњег језика

Март

Радионице

Дан жена – 8. март Вртић „Дечја земља“

Прва посета Библиотеци - СОС дечија села Србије

Прва посета Библиотеци, ОШ „Стефан Немања“

Промоција

Промоција књиге „Хајмо у чаролију“, ауторка вера Цветановић, поводом Светског дана поезије

Април

Радионице

Читамо Андерсенове бајке, Вртић „Маслачак“
Прва посета Библиотеци, ОШ „Учитель Таса“, 6. разред
Опет креће пролеће, ОШ „Ратко Вукићевић“
Ускршња радионица Вртић „Британика“
Дан планете Земље, ОШ „Ратко Вукићевић“, 5 и 7. разред
Нови чланови Библиотеке ОШ „Ратко Вукићевић“

Изложбе

Изложба књига „Ханс Кристијан Андерсен“, поводом Светског дана књиге за децу
Изложба књига „У овом шашавом животу: Градимир Стојковић (1947-2025)“

Мај

Радионице

Читамо школску лектуру „Бајка о рибару и рибици“, ОШ „Душан Радовић“
На часу српског језика „Поезија Ј. Јовановића Змаја“, ОШ „Учитель Таса“
Светски дан породице, ОШ „Учитель Таса“
Светски дан пчела, ОШ „Иван Горан Ковачић“ Нишка Бања

Јун

Додела награда поводом Конкурса Библиотеке

Заказане 3 посете ђака основних школа, програм „Распуст почиње у Библиотеци“
ОШ Свети Сава – обилазак и разгледање приновљених публикација
ОШ „Учитель Таса“
ОШ „Душан Радовић“
ОШ „Бубањски хероји“

Изложбе

Изложба „Светски дан заштите животне средине“ - нова издања завичајних аутора Тимошенка Милосављевића и Александра Блатника „Азбука (не)чистоће“ и друге.
Изложба приновљених публикација “Летњи распуст почиње у Библиотеци”

Јул

Радионице током летњег распуста „Време за читање“, „Време за сликање“
Међународни дан Дунава (29. јул) – нова књига о Дунаву
Национални дан науке (10. јул) – Разговори о Николи Теслин, “Чаробни једрењак“

Језик, писмо, књига – од стрипа до књиге, Правимо књигу!

Међународни дан шаха (20. јул)

Међународни дан пријатељства (30 јул)

Август

Радионице током распуста „Време за читање“ и „Време за цртање“

Светски дан мачака (8. август) јунаци књижевних дела

Светски дан младих (12. август), „Свјетска омладинска библиотека Хит-јуниор“ (1984)

Светски дан хуманости и фотографије (19. август), фотографије из „Националне географије“ за јуниоре

Светски дан фолклора (22. август)

Светски дан паса (26. август);

Славимо полазак у школу!

Септембар

Међународни дан писмености (8. септембар)

Гост ученица ОШ Учитељ Таса – Политика за децу – „Прво место за трећику из Ниша“, Конкурс Дечје библиотеке „Чика Јова Змај“ (Београд)

Завичајни аутори у Политици за децу

Ученици ОШ „Вожд Карађорђе“

Изложба књига

Агата Кристи (1890-1976): 135 година од рођења

Октобар

Светски дан животиња (4. октобар), угрожене врсте у Србији и у свету, „Школа за вукове“ и „10 најопаснијих животиња -квиз књига“

Ученици ОШ Коле Рашић

Дечја недеља се реализовала кроз више сусрета

Вртић „Британика“

ПУ „Пчелица“, Вртић „Срна“ - „Вашар у Стрмоглавцу“

Нова књига- завичајна ауторка Вера Цветановић „Приче од чоколаде“
ученици ОШ „Иво Андрић“

Светска недеља свемира – „Мјесец и његова бака“ Б. Ћопић

ПУ „Пчелица“, Вртић „Сунце“

Нова књига- завичајна ауторка Виолета Јовић, роман „Архитеча“
ученици ОШ „Краљ Петар I“

Јесен у Библиотеци
Предшколска група ОШ „Коле Рашић“

„Дани Европске културне баштине – Архитектонска баштина“, куће и споменици Ниша
ученици ОШ „Радоје Домановић“

Изложба књига поводом Међународног дана школских библиотекара (27. октобар)
„Колекција Златна књига: 1932-1967“

Светски дан анимације (28. октобар)
„Речник врлина“ и пројекција цртаних филмова
ПУ „Пчелица“, Вртић „Славуј“

Новембар

Вукова недеља је реализована кроз више сусрета (5. новембар)
ПУ „Пчелица“, „Вртић Лане“ и ПУ „Весели пужић“ у програму „Вуков зраковет“

Посебна тема Вукове недеље – „Ђура Даничић – 200 година од рођења“
Публикација „Ђура Даничић: лингвиста, преводилац, библиотекар, професор“, каталог
изложбе Народне библиотеке Србије (Београд) објављен поводом јубилеја
Публикација Пјесма над пјесмама, превод Ђура Даничић, илустрације Оља Ивањицки
Ученици Гимназије „Бора Станковић“

Светски дан детета (20 октобар, посвећен писцу Стевану Сремцу)

Изложба „Стеван Сремац: завичајни аутор и писац космополита: 170 година од рођења“

На данашњи дан: годишњица рођења Душана Радовића (29. новембар)
Подсећање „Библиотека Полетарац: српска поезија за децу“,
уредник Драган Лакићевић, издавач Рад
Награда „Душан Радовић“ за најбоље књижевно дело за децу и младе (2024),
(Библиотека града Београда) – завичајни аутор Дамир Јоцић „Дечак и друга прича“

Децембар

На данашњи дан: годишњица рођења Јована Јовановића Змаја (6. децембар)
Вртић „Дечја земља“

Светски дан планина (12. децембар)
ОШ „Ратко Вукићевић“, колекција ликовних радова на ову тему, ученици планинари,
„Храбре игре“, прича „Извор“, Роберто Пјумини

Новогодишње припреме за славље

Креативна радионица „Звончићи“ Дечјег културног центра
бајка „Легенда о Новој години“, израда лампиона

Дан библиотекара Србије (14. децембар)
Изложба књига „У знаку јубилеја Стевана Сремца: поклон књиге завичајних аутора“
(2025)

Изложба књига са новогодишњим и зимским мотивима „Зимска бајка“
ПУ „Пчелица“, Вртић „Славуј“, „Врло ретка приповетка“ Бране Цветковића

Изложба приновљених публикација „Празник у Библиотеци“, преко 150 наслова, 400
књига

Новогодишња радионица
Вртић „Британика“, бајка „Снежна краљица“
израда украса и звезда, разгледање изложбе приновљених публикација

Изложба књига „Молим лепо, рад сам знати да ли Брана живи у Зунзаринијој палати?:
Брана Цветковић: (1875-1942): 150 година од рођења“

Дружење са децом на отвореном „Зимска бајка – новогодишњи дани у Нишу“ у
организацији ТОН-а,
две радионице, читамо приче у прози, цртамо и украшавамо јелку...

Укупно је у 2025. години на програмима Одељења књиге за децу кроз бројеве:

- 1 Конкурс
- 18 Изложби књига
- 47 радионица
- 4 промоције књига
- око 1 000 деце на програмима Одељења

Конкурси

Расписан 24. Међународни литерарно-ликовни конкурс „На рођендану код господина Андерсена: 220 година од рођења“ Трајање Конкурса од 12.02 – 12.03.2024. Објава резултата Конкурса је 28.03.2025. на сајту Библиотеке. Награђени учесници су добили дипломе или похвалнице као и књигу на дар. Укупно 75 награђена ученика (23 литерарних и 36 ликовних радова). Приређена је свечаност поводом доделе награда.

Дружење с писцима

Током године одржане су четири промоције књига:

- „У књизи је спас“, аутора Драгослава Ранчића
- „Хајдемо у чаролију“ ауторке Вере Цветановић
- „Приче од чоколаде“ ауторке вере Цветановић
- „Архитеча“ ауторке Виолете Јовић

Поклон књиге

Током овог периода примљено је више поклона књига. Извршена је тријажа истих за потребе фонда, а остале су издвојене као поклон школским и сеоским библиотекама. Ради се о поклону књига приватних лица као и нишких аутора који пишу за децу. Крајем године посебно се издвојио поклон, тринаест годишта Политикиног Забавника.

ОДЕЉЕЊЕ СТРАНЕ КЊИГЕ

У оквиру Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, са успехом ради Одељење стране књиге које обухвата Амерички кутак, Француски институт и Руски кутак.

АМЕРИЧКИ КУТАК

Укупан број чланова	5706
Укупан број нових чланова у периоду јануар-децембар	17
Број посетилаца за период за период јануар-децембар	5393
Укупан број књига унетих у књигу инвентара	4143
Број књига унетих у периоду јануар-децембар	89

Програмске активности

Презентације / предавања ONLINE	7
“STEM Club”/радионица за средњошколце и студенте	10
“Conversation Club with Native speaker”	16
„Narrative Power in Entrepreneurship“	4
Fragments of the USA- Get to know the US workshop for kids	10
LETO ZA SVE(T) радионице за тинејџере	26
Mental health and resilience радионице менталног здравља	6
Посете школа	10
American School of Debate радионице за младе	25
Укупно	114

ФРАНЦУСКИ ИНСТИТУТ

Медијатека Француског института у Србији – Ниш је набавку књига и осталог материјала за протеклу 2025. годину реализовала већим делом куповином истих, као и донацијом и поклонима различитих институција и дарежљивих љубитеља француске литературе и музике:

КЊИГЕ	
Из области	Количина:
Француска књижевност, биографија и аутобиографија, поезија, позориште, општа литература, образовање, уметност, француски стрип и дечја књижевност...	51
Аудио и видео материјал у облику, CD-а, DVD-а	13
УКУПНО:	64

Укупан број докумената у фонду периодике је 452, а ранијих година смо били претплаћени на 15 наслова најактуелнијих часописа.

ЧАСОПИСИ	
Из области:	Количина:
Дечји часописи	1
Уметност	1
Француска кухиња и гастрономија	1
Географија и туризам	1
Наука	1
Историја	1
Археологија	1
Месечни образовни часопис за учење француског језика са пропратним аудио-видео материјалом	1
Донација дечјих часописа	44

Број уписаних чланова је 1789 (од тога је 150 активан).

Број посетилаца Медијатеке Француског института у Србији – огранак у Нишу је константан, на месечном нивоу Медијатеку посети до 500 посетилаца (чланова и осталих интересената), што на годишњем нивоу износи отприлике око 5500 посетилаца, за 11 месеци, колико Медијатека активно ради.

Фонд Медијатека Француског института у Србији – огранак у Нишу је следећи:

КЊИГЕ:	Област:	Количина:
Француска књижевност, романи, белетристика...		1104
Биографије, аутобиографије и дневници		78
Позоришна дела		154
Поезија		119
Анализе и критички осврт на дела		83
Општа литература, психологија, религија, социјалне, политичке науке, економија и право, природне науке, туризам, географија, историја...		352
Уџбеници и приручници за образовање и учење француског језика		722
Уметност, уметност кувања и живљења, гастрономија		149
Речници		36
Француски стрип		243
Књижевност за децу		627
Укупно:		3667
АУДИО-ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛ		
Облик:		Количина:
Пропратне аудио касете уз уџбенике и књиге из дечје књижевности, као и других области		72
Аудио CD-и као пропратни материјал приручника и уџбеника		123
Аудио CD-и француске савремене музике		345
CD-ром едукативног и енциклопедијског карактера		31
DVD материјал		556+13
Друштвене игре		8
Укупно:		1148
Књиге и аудио-визуелни материјал		4815
УКУПНО		4815

Француски институт у Србији – Огранак у Нишу је од 1. јануара до 31. децембра 2025. године организовао 5 сезона курсева француског језика. Сезону 3 (јануар-фебруар) уписало је 39 полазника, сезону 4 (март-април) 45 полазника, сезону 5 (мај-јун) 52 полазника, сезону 1 (септембар-октобар) уписало је 40 полазника, а сезону 2 (новембар-децембар) 36 полазника, што укупно за целу годину износи 212 полазника.

Укупан број за целу 2025. годину износи 49 дешавања, од којих 4 филмске пројекције, 3 изложбе, 1 промоција књиге или стрипа, 1 сусрет с писцем, 2 књижевне вечери, 5

предавања, 2 презентације, 1 диктат, 7 конкурса из различитих сфера интересовања, 4 радионице за одрасле, 11 радионица за децу, 3 креативне радионице, 4 вечери друштвених игара и 1 квиз.

Сва дешавања су се одржавала уживо, укупно 49 таквих, а број посетилаца износи око 2450.

Сва наша културна дешавања су бесплатна и отворена за ширу публику.

РУСКИ КУТАК

Богат фонд Руског кутка је привлачио пажњу корисника различитих интересовања.

МОДЕРНИЗАЦИЈА

Информатичко доба, дигитално снабдевање и радикално измењене потребе корисника, захтевају велико ангажовање у библиотечко-информационој делатности. Модернизација, која је и у библиотечком пословању неопходна, успешно се спроводила у 2025. години.

Послови у оквиру Одељења за одржавање и развој рачунарско-информатичког система и дигиталне процесе:

За реализацију пројекта „Повезани знањем: Унапређење ИКТ капацитета за развој Дигиталне библиотеке Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш“ Министарство културе Републике Србије одобрило је средства за потпуно финансирање набавке нове информатичке опреме неопходне за праћење напретка дигитализације. Циљ овог пројекта је да се обезбеди оптималан приступ дигиталној библиотеци као и да се осигура бекап читавог система. Ова набавка за крајњи циљ има да корисници Библиотеке брзо и ефикасно приступе траженим публикацијама у дигиталној форми или информацијама о њима.

Припрема софтверских и хардверских компоненти, оптимизација постојећих рачунара и лаптопова, обављање припреме у електронској бази података и обављање свих осталих неопходних претпоставки како би започела аутоматизована ревизија библиотечке грађе свих фондова.

Унапређивање библиотечке делатности и одржавање помоћу друштвених мрежа, блогова и стручних интернет портала. Омогућавање пуне употребе дигиталне библиотеке преко интернета. Сарадња са колегама из других библиотека у Србији, размена мишљења и обављање консултација у циљу унапређења библиотечке делатности и примене савремених метода библиотекарства у установи у складу са

ситуацијом, потребама савремених корисника и употребе информационих технологија у библиотечкој делатности.

Проширивање локалне рачунарске мреже хоризонталним и вертикалним водовима, укључивање додатних свич уређаја и постављање радних станица у одељења Библиотеке. Омогућавање интернет конекције на новопостављеним рачунарима. Потпуна оптимизација тих рачунара, са инсталацијом и повезивањем периферних уређаја, скенера за библиотечки материјал. Реинсталација постојећих радних станица и њихово враћање у читаонице којима припадају.

Заштита целокупне електронске базе података у библиотечко информационом систему, смештеном на дата серверу у Библиотеци. Копирање електронске базе података на три локације- хард диск веб сервера, хард диск локалног рачунара и DVD диск. Заштита електронске базе дигиталних копија смештене на посебном НАС уређају у оквиру локалне рачунарске мреже Библиотеке.

Одржавање три електронске читаонице: у Одељењу стручне књиге, Одељењу серијских публикација, као и електронске читаонице у оквиру мреже коју интернетом снабдева СББ и која има другачије параметре, у Одељењу књиге за децу.

Брига о софтверском и хардверском стању рачунара у свим одељењима Библиотеке.

Вођење процеса дигитализације библиотечке грађе. Усвајање најприхватљивијих параметара при креирању дигиталних копија. Формирање софтверских колекција и постављање дигиталне хијерархије фајлова. Софтверско и хардверско унапређивање система за дигитализацију библиотечке грађе. Рад на брзини приказа, начину повезивања сервера са НАС уређајем, дата сервером и веб сервером, подешавање релација са рачунарима у мрежи. Вођење рачуна о квалитету, квантитету и екстензијама.

Интервенција програмерима – израђивачима НИБИС-а и давање инструкција при креирању опција у НИБИСУ како би све функционисало беспрекорно, у складу са пословном политиком Библиотеке.

Дигитална библиотека: скенирање, обрада скенова, пренумерација, смештање, повезивање, израда сигурносних копија.

Вођење статистике дигитализоване библиотечке грађе. Завршно са 31.12.2025. у дигиталној библиотеци смештено је 339514 дигиталних копија размештених у 8537 фолдера. Читава дигитализована грађа је капацитета 230GB. Из сигурносних разлога, целокупна копија дигиталне библиотеке смештена је на хард дисковима НАС уређаја. Због варијација напона и проблема који се десио у дигиталној библиотеци, у систему

се налази још један НАС уређај на који је пребачена целокупна дигитална библиотека, док је први НАС модификован и користи се за чување сигурносних копија. Оба уређаја, као и сервер и клијент рачунари задужени за дигиталну библиотеку, редовно се одржавају, ажурирају и прати им се стање.

Посао пребацивања скенираних дигиталних копија у читљив и претражив облик ради се свакодневно, како би претраживање било могуће и по целом тексту. У електронској бази података за сада је у пдф пребачено 8435 фајлова смештених у 194 фолдера који заузимају укупно 75.1GB. Заштитна копија се израђује непосредно по формирању претраживог документа.

Одржавање и мониторинг интернет конекције академске мреже преко провајдера АМРЕС-а у главној згради Библиотеке.

Интервенције у електронској бази података библиотечко информационог система Нибис. Пребацивање великог дела публикација из једног фонда у други кроз електронску базу података, за потребе Библиотеке.

Ажурирање налога за рад у библиотечко информационог систему НИБИС радницама и софтверско давање задужења и обавеза које радник у систему може да има.

Редовно ажурирање и одржавање софтвера на рачунару за слабовиде и слепе.

Ажурирање веб сајта Библиотеке. Обављање свих потребних подешавања како би се преко веб сајта претраживала електронска база података Библиотеке, као и дигиталне колекције. Ажурирање страница званичног веб сајта Библиотеке. Додавање новог садржаја, у зависности од нових дешавања у Библиотеци. Креирање нових страница.

Редовно ажурирање наменских софтвера на три рачунара у Одељењу рачуноводствених послова. Интервенција по потреби. Подешавање мрежних параметара у том одељењу. Вођење рачуна о исправности, функционалности и сигурности читавог софтверског и хардверског рачуноводственог подсистема.

Отклањање свих проблема који су настали на рачунарима услед нестанка струје или услед варијација напона. Интервенција у случајевима пада протока или потпуног губитка интернет сигнала.

Сарадња са колегама из других библиотека у Србији, размена мишљења и обављање консултација у циљу унапређења библиотечке делатности и примене савремених метода библиотекарства у установи.

Стручна помоћ при обликовању обавезних софтверских елемената Библиотеке у Општем сектору Библиотеке, као и у другим одељењима Библиотеке.

Брига о хардверском стању рачунара. Замена неисправних делова новим. Интервенције на штампачима.

Предлагање за отписивање и расход покварене или превазиђене рачунарске опреме.

Набавка нове рачунарске опреме и отпремање у одељења након инсталирања и оптимизације за услове рада у библиотечко- информационој делатности.

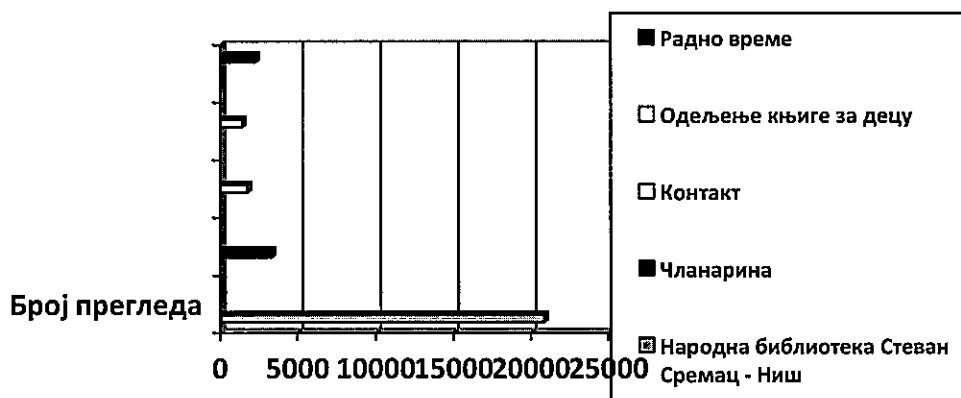
Надгледање и одржавање рачунара који подржава видео надзор. Интервенција према потреби и приликама.

Праћење статистике посећивања веб сајта Библиотеке:

Статистика посета веб сајту за период од 01.01.2025. до 31.12.2025. бележи следеће податке: странице веб сајта су укупно посећене 51814 пута. У просеку, на страници су се корисници задржавали 11 секунди.

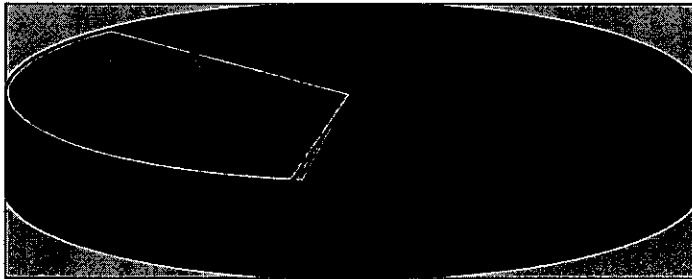
Најпосећеније странице вебсајта су биле:

- Насловна страница, Народна библиотека Стеван Сремац – Ниш – 20802 прегледа.
- Чланарина – 3264 прегледа,
- Радно време – 2212 прегледа,
- Контакт – 1825 прегледа,
- Одељење књиге за децу – 1385 прегледа.

Најпосећеније странице вебсајта у 2025. години

Веб сајту приступано је са мобилних телефона 66,63% корисника, са десктоп рачунара 34,16% корисника, а са таблета 0,06% корисника.

■ Десктоп Рачунари
■ Мобилни телефони
■ Таблет уређаји

Праћење статистике коришћења електронског каталога и дигиталне библиотеке путем интернета у периоду од 01.01.2025. до 31.12.2025:

- Број корисника страница дигиталне библиотеке је 2448.
- Дигитални каталог први пут посетило је 1187 корисника.
- Број посећених страница је 3667.

Набавка нових рачунара, њихово придруживање у локалну рачунарску мрежу Библиотеке, инсталација апликативних софтвера, повезивање са спољним уређајима.

ИЗЛОЖБЕ

Више информација о самој Библиотеци, насловима које Библиотека поседује, увид у богату грађу вредну пажње, али недовољно промовисану, неке нове теме које корисника могу да заинтересују, пружају изложбе које су веома драгоцене читаоцима.

- „Библиотеком кроз време“ – изложба приказује историјат Библиотеке од њеног оснивања 1879. до данашњих дана – двориште Библиотеке
- „Трагом остварених идеја – Библиотеком кроз пројекте 2015–2024“.

На Одељењу белетристике у периоду јануар-децембар 2025. приређене су следеће изложбе:

- Теофил Панчић (1965-2025)
- Горан Максимовић, добитник Вукове награде за 2024.
- Филип Давид (1940-2025)
- Марио Варгас Љоса (1936-2025)

- Љубомир Симовић (1935-2025)
- Радмила Лазић, добитница награде „Бранко Миљковић“ за 2024.
- Недељко Богдановић (1938-2025)
- Књижевна дела кроз објектив Здравка Шотре 1933-2025
- Данило Киш-90 година од рођења
- Ласло Краснахоркаи-добитник Нобелове награде за књижевност за 2025.
- Сергеј Јесењин-100 година од смрти
- Сомерсет Мом-60 година од смрти
- Софи Кинсела (1969-2025)
- Божићне и новогодишње књиге
- Празници у очима књижевника
- Милош Црњански-књижевност између фикције и живота (агон и меланхолија)
- Јован Дучић-тема љубави и жене у Дучићевој поезији
- С ону страну сна-Хауард Филипс Лавкрафт (1890-1937)
- 850 година од рођења Светог Саве
- Свет Иве Андрића
- Ко лепо говори, моћан је земаљски; Ко дубоко ћути, моћан је веселенски
- Од Ниша до вечности-170 година од рођења Стевана Сремца

Радници Одељења периодике су у 2025. реализовали 8 тематских изложби:

- Од Божића до Божића
- Женска штампа у Србији у 19. веку
- Васкрс – празник наде и васкрсења
- Старе српске штампарије
- Теодор Павловић и почетак српске ревијалне штампе
- Нишко позориште – 1837-1944.
- Вуков сабор кроз време и традицију
- Људска права кроз новинске наслове – 10. децембар

Ради популарисању фонда, на изложбеној полици налази се стална поставка неких нових наслова часописа.

Одељење стручне књиге реализовало је:

Електронска изложба *Гастробиблиотека* са разноврсним рецептима из књига нашег одељења, које смо желели да представимо читалачкој публици.

На Одељењу завичајних и посебних фондова је реализовано 12 изложби:

- У сусрет годишњици - 170 година од рођења Стевана Сремца (8.1.2025),
- Димитрије Миленковић (4.2.2025) Сремчевим корацима по Нишу (6.3.2025),

- Сремчеве приче о Нишу (29.4.2025),
- Изволте на там или како је Ивко славио славу у Нишу (23.5. 2025),
- In Memoriam (Недељко Богдановић, Александар Керковић (25.6. 2025),
- Стеван Сремац у сећањима и анегдотама (21.7.2025)
- Стеван Сремац и позоришна сцена (11.9. 2025),
- Стеван Сремац и нишки говор (13.10.2025),
- Ниш и култура сећања на Стевана Сремца (5.11.2025),
- Библиотека Стевана Сремца (1.12.2025),
- Стеван Сремац као цртач (17.12.2025)

Изложбе Одељења књиге за децу:

- Изложба књига „Међународни дан научне фантастике“ - 2. јануар
- Изложба књига „Бранко Ћопић: 110 година од рођења“, (линк за Изложбу књига „Распевани цврчак у башти нашег детињства“)
- Изложба књига „Ми и наша деца: некада и сада“ поводом Светског дана образовања – 24 јануар
- Колекције „Ми и наша деца“ Народна књига
- „Књига за нас: библиотека приручне литературе за ученике основне школе“, Завод за издавање уџбеника СРЈ
- Едиција „Креативна школа“, Креативни центар
- Представљамо часопис „Светосавско звонце“, поводом школске славе, (линк за Изложбу књига о Светом Сави)
- Изложба приновљених књига: двадесет наслова школске лектире у новом издању
- Изложба књига „Јакоб Грим: 240 година од рођења“
- Изложба књига „Ханс Кристијан Андерсен“, поводом Светског дана књиге за децу
- Изложба књига „У овом шашавом животу: Градимир Стојковић (1947-2025)“
- Изложба „Светски дан заштите животне средине“ – нова издања завичајних аутора Тимошенка Милосављевића и Александра Блатника „Азбука (не)чистоће“ и друге.
- Изложба приновљених публикација „Летњи распуст почиње у Библиотеци“
- Агата Кристи (1890-1976): 135 година од рођења
- Изложба књига поводом Међународног дана школских библиотекара
- „Колекција Златна књига: 1932-1967“
- Изложба књига „Стеван Сремац: завичајни аутор и писац космополита: 170 година од рођења“
- Изложба књига „У знаку јубилеја Стевана Сремца: поклон књиге завичајних аутора“
- Изложба приновљених публикација „Празник у Библиотеци“
- Изложба књига „Молим лепо, рад сам знати да ли Брана живи у Зунзариној палати?“
- Брана Цветковић: (1875-1942): 150 година од рођења

Препоруке Одељења стручне књиге:

У јануару месецу је представљен избор књига које описују различите феномене васионе:

1. *Стварност није као што изгледа*, Карло Ровели
2. *Светлост звезда*, Адам Френк
3. *Бескрајни дани проведени у смрти*, Маркус Чон
4. *Чаробњаци*, Маркус Чон
5. *Васиона Стивена Хокинга*, Дејвид Филкин
6. *Теорија свега*, Стивен Хокинг
7. *Кратки одговори на велика питања*, Стивен Хокинг
8. *Кратка повест времена*, Стивен Хокинг
9. *Црне рупе и бебе васељене*, Стивен Хокинг
10. *Космос у ораховој љусци*, Стивен Хокинг
11. *Читав свемир ни из чега*, Лоренс М. Краус

У фебруару су препоручене књиге:

1. *Емоције*, Зоран Миливојевић
2. *Љубав или триП*, Татјана Стефановић Станојевић
3. *Да ли мислимо љубав када кажемо љубав*, Татјана Стефановић Станојевић
4. *Воли без задршке*, Фајт Линдау
5. *Смисао Ероса у љубави*, Миланко Говедарица
6. *Волим те, али нисам заљубљен(а) у тебе*, Ендру Г. Маршал
7. *Гозба или О љубави*, Платон
8. *Дијалог о љубави*, Плутарх
9. *Умеће љубави*, Ерих Фром
10. *О љубави*, Владета Јеротић
11. *Наука о љубави и издаји*, Роберт Данбар
12. *Може ли љубав да траје*, Стивен Мичел

У марту су препоручене књиге:

1. *Катарина Велика и Потемкин*, Сајмон Сибег Монтефјоре
2. *Краљице Јерусалима*, Кетрин Пангонис
3. *Искључена деца*, Роберт Мелило
4. *Питајте историчара*, Грег Џенер
5. *Речник ковида*, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић
6. *Страх од везивања*, Штефани Штал
7. *Преживети хаос*, Зорица Мојсиловић
8. *Вера, нада и крвопролиће*, Ник Кејв, Шон О'Хејган

У мају су препоручене књиге:

1. *Штампарнице у Нишу до Првог светског рата*, Ивана Петковић, Марина Вукашиновић

2. *Из своје коже*, Александар Станковић
3. *Изгубљене везе*, Јохан Хари
4. *Мала књига о души*, Ахим Хауг
5. *Мале историје*, Петер Енглунд
6. *Годину дана у животу старе Грчке*, Филип Меитзак
7. *Мршављење и детоксикација*, Станиша Стојиљковић
8. *Потрошачко друштво*, Жан Бодријар

У септембру су препоручене књиге биле:

1. *Брат животиња*, Пол Роузен
2. *Сајберпсихологија*, Катарина Кацер,
3. *Велика чаролија*, Елизабет Гилберт
4. *Истинска срећа*, Мартин Селиџмен

У октобру су препоручене књиге биле:

1. *Зашто ми то нико раније није рекао*, Џули Смит
2. *Јунг за почетнике*, Меги Хад и Мајкл Мекгинис
3. *Мала ризница практичних савета*
4. *Без опозива*

У новембру су препоручене књиге биле:

1. *О срећи*, Владислав Татаркјевич
2. *Суноврат руске културе (1917–1922)*, Светозар Поштић
3. *Писма која су променила свет*, Јохан Хари Сајмон и Сибаг Монтефјоре
4. *Буди стоик*, Рајан Холидеј и Стивен Хенслман

У децембру су препоручене књиге биле:

1. *Прича о Русији*, Орландо Фајцис
2. *Заокренуто мишљење*, Бертхолд Гунстер
3. *Креативно слепило*, Дејв Трот
4. *Књигољубиве жене српског средњег века*, Светлана Томин

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Из издавачке делатности у 2025. години издајамо:

Збирку прича „Сам“ аутора Драгана Ј. Ристића, српског књижевника и преводиоца из Ниша

Приређена су електронска издања Билтена приновљених књига 2024, год. 17 бр. 32 (за период јануар–јун 2024. године) и Билтена приновљених књига 2023, год 17, бр. 33 (за период јул–децембар 2024. године).

ПРОЈЕКТИ

- У току извештајне године окончана је процедура неопходна за реализацију пројекта у оквиру циклуса програма „Заједници заједно” за 2024. годину. Подржан је пројекат Народне библиотеке „Стеван Сремац” Ниш са 6.000.000,00 динара. Пројектом је предвиђена изградња соларне електране инсталисане снаге 50kW.
- „Повезани знањем: Унапређење ИКТ капацитета за развој Дигиталне библиотеке Народне библиотеке „Стеван Сремац” Ниш” – по расписаном јавном конкурс Министарства културе за финансирање или суфинансирање пројекта у области заштите и дигитализације културног наслеђа у Републици Србији за 2025. годину министар културе донео је Решење о додели средстава нишкој Народној библиотеци за реализацију пројекта набавке нове информатичке опреме неопходне за праћење напретка дигитализације. Циљ овог пројекта је да се обезбеди оптималан приступ дигиталној библиотеци као и да се осигура бекап читавог система. Ова набавка за крајњи циљ има да корисници Библиотеке брзо и ефикасно приступе траженим публикацијама у дигиталној форми или информацијама о њима.
- „Библиотека у новом руху” – министар културе донео је Решење о додели средстава за финансирање или суфинансирање пројекта у области библиотечко-информационе делатности у 2025. годину у оквиру расписаног јавног конкурса Министарства културе. Нишка Народна библиотека подржана је за реализацију пројекта набавке нове библиотечке опреме неопходне за смештај књига и побољшање услова за обављање библиотечко-информационе делатности. Циљ овог пројекта је да се обезбеде стандардни услови за смештај библиотечке грађе као и унапређење просторних услова у којима се реализују услуге у Библиотеци.

ПРОСТОР И ОПРЕМА

Простор, као један од основних услова за рад и развој јавне библиотеке, недовољан је и неадекватан и не пружа стандардне услове за даљи рад и развој Народне библиотеке. Простор са којим Библиотека сада располаже, по обиму је око 35% од, по Правилнику о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности, потребног за њен даљи рад и развој. У циљу обезбеђења оптималних услова за заштиту и коришћење грађе и стандардних радних услова за стручни рад у Библиотеци, неопходан је за организацију свих одељења и служби јавне библиотеке, као и њених стационарних огранака у граду величине Ниша, простор од укупно 8.900m², од чега је само за рад библиотеке у граду неопходно око 5.130m².

Након спровођења сложене процедуре, Библиотека је успела да у 2010. години добије

Главни архитектонско-грађевински пројекат реконструкције, доградње и надградње објекта Народне библиотеке „Стеван Сремац” Ниш. Тиме би се стекли услови за даље, трајније решење просторног проблема.

Библиотека располаже савременом рачунарском опремом, а проблем недостатка адекватних полица за смештај библиотечке грађе је делимично решен донацијом Народне библиотеке Србије. Недостатак простора онемогућава адекватан смештај и полица и библиотечко-информационе грађе на њима и велики напор се улаже да се искористи и најмањи простор за смештај библиотечко-информационе. У 2022. години, адаптацијом магацинског и гаражног простора, обезбеђен је нови радни простор.

Због изузето лоших услова библиотечких просторија у огранцима које нам је Град Ниш дао на коришћење, били смо принуђени да привремено затворимо два огранка у МК „Ледена Стена“ и МК „Медијана“. Књиге смо ради заштитити иселили. Постоји нада да ће се тај проблем превазићи на одговарајући начин тако што ће Град обезбедити адекватан простор, те да ће Библиотека моћи своје услуге да понуди и у својим огранцима.

РАД УПРАВНОГ ОДБОРА

Управни одбор Библиотеке у 2025. години укупно је одржао 14 седница. Рад је био високо професионалан, стручан и самим тим плодносан за установу и запослене у њој.

Рад се одвијао у складу са изузетно сложеном законском и подзаконском процедуром, чиме је омогућено да установа послује у законским оквирима.

РАД НАДЗОРНОГ ОДБОРА

У току извештајне године, дошло је до конституисања новог сазива Надзорног одбора.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

Надзор над стручним радом у Народној библиотеци „Стеван Сремац” Ниш, извршило је Министарство културе и информисања Републике Србије. Сва потребна, тражена, документација, достављена је благовремено и на адекватан начин.

Класична и електронска читаоница

За разлику од ученика и студената који углавном, због мирне атмосфере, али понекад и публикација које се не издају са одељења, користе класичну читаоницу, остале структуре корисника служе се електронском читаоницом са приступом интернету. Електронска читаоница се користи из различитих мотива попут: тражења посла,

читања електронских новина, претраживања и читања публикација дигиталних збирки различитих библиотека, електронске кореспонденције итд.

У Библиотеци је могуће користити три класичне и три електронске читаонице и то при Одељењу стручне књиге, при Одељењу серијских публикација и при Одељењу књиге за децу.

Све читаонице су климатизоване тако да је омогућен удобан дуготрајан рад свим корисницима.

Међубиблиотечка позајмица књига

Од 2016. године и званично на Одељењу стручне књиге врши се и међубиблиотечка позајмица књига у сарадњи са Народном библиотеком Србије као и другим библиотекама у Србији. Дакле, уколико наша библиотека не поседује тражену публикацију, кориснику омогућујемо да дође до ње управо преко овакве врсте услуге.

Остале редовне активности у вези са књижним фондом

У Одељењу стручне књиге, рад са корисницима је специфичан и поклања му се велика пажња. С обзиром на чињеницу да се на Одељењу налазе књиге из свих области људског знања и као и стране публикације, структура корисника који посећују Одељење јесте посебна. Најчешћи посетиоци су средњошколци, студенти, докторанди, научници (који литературу користе за израду семинарских, стручних, матурских, дипломских, мастер или докторских радова) али и остали који се научним темама баве из личних мотива и интересовања. У многим случајевима корисници долазе без припремљене литературе која им је потребна за научни рад, већ само са предметом научног интересовања, тако да је један од најсложенијих задатака библиотекара у раду са читаоцима да им обезбеди адекватну литературу која задовољава њихове информацијске потребе. При проналажењу литературе, свакако, полазна тачка је богата и посебно издвојена референсна збирка која садржи најпознатије наслове општих, националних и ускостручних енциклопедија, лексикона, речника, библиографија и приручника. Поред референсне збирке, за научна истраживања велику улогу има и посебно издвојена збирка књига које је издала Српска академија наука и уметности.

У случају да одговарајућих или захтеваних публикација нема у фонду или у случају да је не постоји адекватан приступ траженим подацима, а корисници се не сналазе са савременом технологијом и електронским претраживањем релевантних информација, библиотекари су ту да им помогну. Све текстове значајне за одговарајућа научна потраживања, библиотекари шаљу корисницима на њихову имејл адресу.

Поред тога, библиотекари обучавају кориснике како да се осамостале и оспособе да сами претражују материју која их интересује, упућујући их у начин коришћења електронског каталога и дигиталне библиотеке Народне библиотеке „Стеван Сремац” (са посебним акцентом на „напредно претраживање”), али и других библиотека, почев од Народне библиотеке Србије која библиотечко-информациону делатност обавља помоћу система COBISS, као и библиотека које у свом раду користе друге библиотечко-информационе системе.

Са друге стране, постоји и велики број читалаца заинтересованих искључиво за популарну науку и литературу, те је управо због њих оформљен и један одељак научно-популарних књига са слободним приступом (који се редовно ажурира новим насловима), да би читаоци могли о публикацијама да се информишу директно, „из прве руке” и сами изаберу жељену књигу. Такође, број публикација овакве врсте који може да се позајми подигнут је на три по једној чланској карти. Као и остали део фонда и ове књиге су смештене по такозваном *numerus cogens*-у.

Ако изузмемо сваковрсна стручна интересовања корисника, која дотичу све области људског знања, управо је популарна литература, као слободни избор читалаца, најчитанија и то, пре свега, мотивационе књиге такозване психолошке „самопомоћи”, а такође су популарне и књиге домаћих аутора које говоре о актуелној политичкој и друштвеној стварности. Осим њих, читаоци се радо опредељују и за друга дела која популаришу и питко презентују различите сфере људског знања: физику, астрологију, медицину, историју, филозофију.

Путем телефона корисници могу да продуже рок за враћање књига и да добију све информације које их занимају.

Поред редовних активности, које подразумевају рад са читаоцима, препоруке књига и помоћ око сналажења корисника у вези са истраживаном облашћу и темама које их занимају, поред помоћи око истраживачког рада у електронској читаоници, затим премештања књижног фонда како би се обезбедио додатни простор за нове публикације и вођења рачуна о његовој уређености, поред обраде, инвентарисања и отписа публикација, на одељењима Библиотеке редовно се, у циљу опомене, из базе података НИБИС пописују и имена корисника који своја задужења нису на време регулисали, како би се благовремено опоменули. Пред крај 2025. године позвани су и опоменути сви корисници који нису своје обавезе регулисали, те је захваљујући томе враћен велики број публикација.

Одвајане су оштећене и дотрајале публикације ради њихове репарације. Сугестијама се учествовало у селекцији нових наслова који се набављају за Библиотеку, као и у одабиру књига из откупа публикација Министарства културе.

У току календарске 2025. године, запослени на Одељењу серијских публикација, наставили су редовне активности на прикупљању, обради, заштити, чувању, представљању и давању на коришћење библиотечно-информационе грађе и извора. Успешно су обављане свакодневне обавезе: физичка обрада приспелих свезака, уписивање у књигу поште, увођење у контролне картоне у штампаној и електронској картотеци и вршење рекламација, уколико бројеви нису стигли или касне, срањивање отпремница са приспелом грађом и разврставање износа по рачунима у поље претплате, у електронској бази података.

Активности радника (дигитализација, изложбе, рад на унапређењу програма НИБИС):

Запослени активно учествују у одабиру библиотечно-информационе грађе за дигитализацију. Формиран је упоредо и електронски документ о задужењу грађе за дигитализацију ради боље прегледности.

Одељење серијских публикација на сајту „Дигитална библиотека“ својим читаоцима нуди колекцију дигитализоване грађе старе и ретке периодике.

После завршетка ревизије фонда наставило се са штампањем и лепљењем бар-код налепница тамо где су недостајале на корицама библиотечке грађе. Цео фонд је ретроактивно прегледан и провераван да ли су библиотечке јединице на месту. Настављена је започета акција премештања библиотечке грађе у магацинском простору. Читав део фонда у тој просторији је померан, како би се омогућио простор за смештај нових свезака часописа. Том приликом вршена је и дезинфекција полица и просторије. Постављени су међаши тамо где су недостајали. Публикације су на полицама осигураване граничницима како се не би савијале и цепале. Настављена је започета акција сређивања библиотечке грађе у просторији где се налази стара и ретка периодика. Читав део фонда у тој просторији је померан, како би се омогућио простор за смештај нових и постављени су међаши тамо где су недостајали. Велики број публикација који није фасциклиран, пописан је како би се када се стекну услови за то и тај део фонда фасциклирао.

Ради популарисања фонда, на изложбеној полици налази се стална поставка неких нових наслова часописа.

Пружене су информације и конкретна помоћ око литературе за писање монографија, доктората, затим у проналажењу чланака за мастер радове итд.

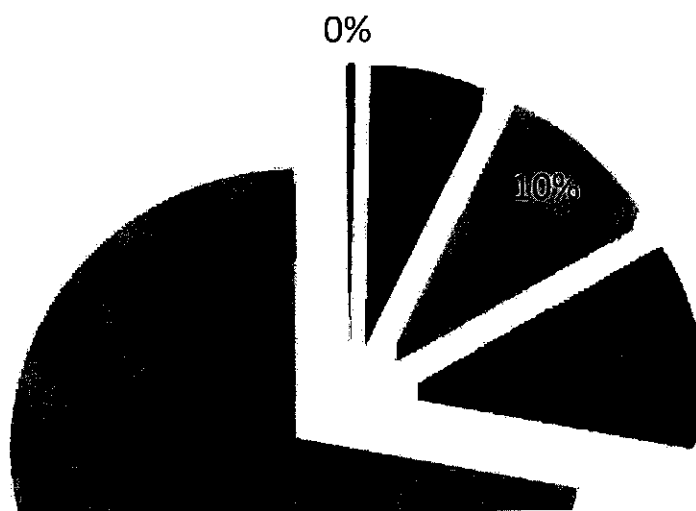
Одељење серијских публикација посетио је велики број ученика. Током посете ученици су се упознали са богатим фондом Одељења серијских публикација и разгледали изложбени кутак у читаоници, где су се информисали о насловима неких часописа (Политикин забавник, Елементи, Национална географија).

Библиотека статистика и коришћење библиотеке грађе за 2025. годину:

СТРУКТУРА КОРИСНИКА У ОДЕЉЕЊУ ПЕРИОДИКЕ јануар-децембар 2025. године							
	Ученици	Студенти	Радници	Незапослени	Пензионери	Укупно	Мушкарци Жене
Јануар	3	33	43	64	330	473	402 71
Фебруар	3	21	66	49	241	380	322 58
Март	2	18	41	67	299	427	416 11
Април	1	16	53	61	317	448	403 45
Мај	2	64	49	74	202	391	310 81
Јун	2	69	38	65	312	486	398 88
Јул	4	23	63	71	482	643	483 43
Август	2	46	65	76	511	700	511 73
Септембар	5	51	49	62	496	663	476 81
Октобар	1	38	54	67	612	663	610 131
Новембар	3	41	73	65	634	816	591 212
Децембар	5	51	78	74	612	818	678 121
Укупно	31	471	672	795	5048	7017	6002 1015

Структура корисника у Одељењу периодике
Јануар-децембар 2025. године

Структура корисника Одељења периодике 2025

Структура корисника Одељења периодике
јануар - децембар 2025. године

Статистички подаци у фонду стручне књиге показују колико је публикација издато по УДК групама и колико је корисника (разврстаних по групама занимања) посетило Одељење стручне књиге у 2025. години.

Читаоница за стручни рад опремљена је са 4 (четири) рачунара. Рачунаре могу да користе сви чланови Библиотеке. Свим корисницима пружане су следеће услуге:

- коришћење библиотечке грађе коју поседујемо у фонду Одељења периодике.
- помоћ при налажењу литературе, претраживање локалне и електронске базе података.
- пружане су услуге старијим корисницима у виду побољшања информационе писмености и обучавање за коришћење интернета.
- корисници су упознати са могућношћу да из базе библиотеке дођу до дигитализованих облика новина и часописа са одељења периодике.
- рад са корисницима је приоритетан задатак и у том смислу су запослени ангажовани око пружања свих библиотечко-информационих услуга корисницима.

На Одељењу белетристике, током 2025. године обављали су се редовни послови у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности:

- Упис корисника и обнова чланарине
- Издавање библиотечке грађе
- Пружање информација о траженим публикацијама
- Популарисање књиге и библиотеке путем изложби на Одељењу и приказа књига у локалним медијима
- Разне акције, у које спадају регресирана чланарина и организоване посете основних и средњих школа Библиотеци
- Вођење дневне, недељне и месечне статистике
- Писање опомена
- Смештај библиотечке грађе, што подразумева стално померање фонда, условљено смештајем по УДК систему
- Издавање књига за корицење и расход

На дан 31.12.2025. године, Библиотека има 31431 корисничких профила. Током 2025. године 5492 корисника се уписало и обновило чланство, а на самом одељењу 3045, што је повећање у односу на прошлу годину.

У циљу повећања броја читалаца спроводе се разне акције. Поводом Светског дана књиге и ауторских права, у акцији која је трајала од 23.4.2025 - 1.5.2025. по

регресираној цени уписала се и обновила чланарину 295 корисника, док је на самом одељењу било 254 обнова и уписа. Последња акција регресиране чланарине, поводом Дана библиотекара Србије, трајала је од 14.12.2025 - 26.12.2025. У том периоду је 438 корисника обновило чланарину, а на самом одељењу 369, што је повећање у односу на прошлу годину.

У периоду јануар – децембар 2025. године Одељење белетристике је имало 31210 посета, а издато је 66118 публикација. У односу на исти период прошле године, бележимо пораст броја издатих библиотечких јединица. На то је утицало то што је Одељење белетристике приновљено монографским публикацијама, као поклон и као набавка. Такође и услуга продужетка рока за задржавање књига телефонским путем даје свој резултат. Највећи број корисника је био 12.11.2025, када је забележена посета њих 241. У статистику не улази број препоручених књига, као и претрага по кључној речи и задатој теми.

Ово одељење посетили су и најмлађи корисници:

- 10.4.2025. група деце 3-6 година из вртића „Невен“ ЈПУ „Пчелица“
- 15.5.2025. ученици првог и другог разреда ОШ „Радоје Домановић“
- 13.11.2025. два одељења трећег разреда ОШ „Доситеј Обрадовић“

Осим деце, Одељење белетристике посећивали су и странци који туристички обилазе наш град. Они желе да виде Библиотеку, сазнају нешто о њеном историјату и раду. Уз пратњу библиотекара имају могућност да виде наш фонд и процес рада.

На Одељењу белетристике, студенти Департмана за англистику и србистику су реализовали стручну праксу, као и стипендисти Фондације за младе таленте „Доситеја“.

Рад са читаоцима изискује давање савета и информација корисницима. То подразумева редовно праћење свих информација које се тичу света књиге, писаца, издаваштва, медија. Зато су библиотекари 28.10.2025. посетили 68. Међународни београдски сајам књига. Највећи значај има праћење иновација у библиотечко-информационој делатности кроз стручно усавршавање запослених који су похађали семинар 24.11.2025. Још једно стручно предавање одржано је 3.11.2025. „Књига и у доба интернета“, о судбини књиге и улози библиотекара у доба у коме доминирају електронски медији.

На Одељењу белетристике се ради и допуна записа са скраћеним описом за потребе претраживања, тј. доступности наслова. Оштећене библиотечке јединице се дају на корицење, а постоји потреба и за заменом дотрајалих налепница.

Највећи проблем прави недостатак простора за смештај библиотечких јединица, па се стално премештају одређени делови фонда, како би се добио простор за нове наслове.

У оквиру Одељења маркетинга, обављали су се редовни свакодневни послови (израда чланских карата, плаката, реализација изложби, проналажење графичких решења у различите сврхе, фотографисање релевантних догађања у Библиотеци, пружање актуелних обавештења на Фејсбук страни Библиотеке), а осим редовних, обављани су и други важни послови, које је налагала конкретна ситуација.

Одељење набавке и обраде: приређена су електронска издања Билтена приновљених књига 2024, год. 17 бр. 33 (за период јануар-јун 2024. године) и Билтена приновљених књига 2024, год. 17, бр. 34 (за период јул-децембар 2024. године).

Сви бројеви Билтена у електронском издању су доступни на сајту Библиотеке.

Присутствовало се акредитованом програму сталног стручног усавршавања. Присутствовало се културним дешавањима, промоцијама, изложбама, предавањима, одржаним у организацији Библиотеке.

У библиотечким огранцима МК „Медијана“, МК „Ледена стена“ и МК „Црвена звезда“, целокупан књижни фонд, унесен је у електронску базу Нибис. Физички, био је у слободном приступу, смештен по библиотечким правилима.

Библиотека је у 2025. години остварила запажене резултате на промоцији библиотекарства, библиотечке делатности и анимацији корисника библиотечких услуга.

Народна библиотека „Стеван Сремац“ Ниш је у 2025. години остварила постављене циљеве.

Директор Библиотеке

Соња Шуковић, дипл. правник

ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ

„СТЕВАН СРЕМАЦ“ НИШ У 2025. ГОДИНИ

У 2025. години укупно су остварени приходи из Буџета града у износу од 94.567.533,- динара и то из три извора финансирања:

- из извора 01 средстава буџета Града у износу од 94.098.021,- динара;
- из извора 04 износ од 332.326,- динара и
- из извора 13 износ од 137.186,- динара.

Структура прихода и примања, расхода и издатака према економској класификацији је следећа :

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ и ПРИМАЊА У 2025.

791100	Приходи буџета Града-извор 01	94.098.021
791100	Приходи буџета Града-извор 04	332.326
791100	Приходи буџета Града-извор 13	137.186
791100	Приходи буџета Града-извор 07	0
	УКУПНО ПРИХОДИ ОСТВАРЕНИ УПОТРЕБОМ ЈАВНИХ СРЕДСТАВА	94.567.533

ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ и ИЗДАЦИ У 2025.

Поз. Број	Економ. клас	ОПИС	Буџет Града	Средства из осталих прихода	УКУПНО ЈАВНА СРЕДСТВА
1	2	3	4	5	6=4+5
Програмска класификација 1201-0001 Функционисање локалних установа културе					
237	411	ПЛАТЕ и ДОДАЦИ ЗАПОСЛЕНИХ	63.769.673	0	63.769.673
	100	Плате и додаци запослених	63.769.673	0	63.769.673
238	412	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ ПОСЛОДАВЦА	9.661.106	0	9.661.106
	100	Допринос за ПИО	6.376.968	0	6.376.968
	200	Допринос за здравствено осигурање	3.284.138	0	3.284.138
	300	Допринос за незапосленост	0	0	
239	413	НАКНАДА У НАТУРИ	435.634	117.924	553.558
	100	маркице за превоз радника	435.634	117.924	553.558
240	414	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	2.395.946	40.000	2.435.946
	100	Накнада за боловања на терет фонда	0	0	
	300	Отпремнина и помоћи	2.395.946	0	2.395.946
	400	Помоћ у медицинском лечењу и др.помоћи	0	40.000	40.000
241	415	НАКНАДА ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	267.733	0	267.733
	100	Превоз радика	267.733	0	267.733
242	416	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА и остали посеб.рас	1.515.012	0	1.515.012

	100	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.515.012	0	1.515.012
243	421	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	5.464.769	58.369	5.523.138
	100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	98.417	0	98.417
	200	Енергетске услуге	4.218.261	0	4.218.261
	300	Комуналне услуге	641.855	0	641.856
	400	Услуге комуникација	208.175	58.369	266.544
	500	Трошкови осигурања	298.060	0	298.060
	900	Остали трошкови	0	0	
244	422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	13.090	66.165	79.255
	100	Службени пут у земљи	13.090		13.090
	200	Службени пут у иностранству	0	66.165	66.165
245	423	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	713.000	0	713.000
	100	Административне услуге	700.000	0	700.000
	300	УСЛУГЕ ОБРАЗОВАЊА	13.000		13.000
247	425	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ и ОДРЖАВАЊЕ	2.256.275	0	2.256.275
	100	Текуће поправке и одржавање зграде	2.107.335	0	2.107.335
	200	Текуће поправке и одржавање опреме	148.940	0	148.940
252	482	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ	6.854	13.668	20.522
	100	Остали порези	6.854	0	6.854
	200	Обавезне таксе	0	13.668	13.668
253	483	Новчане казне и пенали по решењу суда	0	0	0
	100	Новчане казне и пенали по решењу суда	0	0	0
254	512	МАШИНЕ И ОПРЕМА	665.160	0	665.160
	200	Административноопрема	174.000	0	174.000
	600	Опрема за културу	491.160	0	491.160
255	515	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	0	0	0

Укупно за програмску активност 1201-0001

87.164.251 296.126 87.460.377

o1 Приходи буџета

87.164.251

0.00

87.164.251

o4 Сопствени приходи

296.126

296.126

СВЕГА за програмску активност 1201-0001:

87.164.251

296.126

87.460.377

Програмска класификација 1201-0002 Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва

258	422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	147.210	0	147.210
	100	Трошкови службеног пута у земљи	147.210	0	147.210
	200	Трошкови службених путовања у иностранство	0	0	0
	300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	0	0	0
259	423	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	3.387.938	0	3.387.938
	100	Административне услуге	0	0	
	200	Компјутерске услуге	44.400	0	44.400
	400	Услуге информисања	398.694	0	398.694
	500	Стручне услуге	1.646.300	0	1.646.300
	600	Услуге за домаћинство и угоститељство	588.434	0	588.434
	700	Репрезентација	369.995	0	369.995
	700	Репрезентација - извор 13	137.186		137.183
	900	Остале опште услуге	202.932	0	202.932
260	424	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	0	12.800	12.800
	200	Услуге образовања, културе и спорта	0	12.800	12.800
	900	Остале специјализоване услуге	0	0	0
261	426	МАТЕРИЈАЛ	1.550.173	23.400	1.573.573
	100	Административни материјал	513.529	23.400	536.929
	300	Материјал за усавршавање, образовање запослених	0	0	0

	400	Материјал за саобраћај	50.000	0	50.000
	600	Материјал за образовање, културу и спорт	6.915	0	6.915
	800	Материјал за одржавање хигијене	333.413	0	333.413
	900	Материјал за посебне намене	646.317	0	646.317
263	515	Нематеријална имовина	1.985.635	0	1.985.635
	100	Нематеријална имовина: Књиге и часописи у библиотеци и остала библиотечка грађа	1.985.635	0	1.985.635
Укупно за програмску активност 1201-0002			7.070.956	36.200	7.107.156
o1	Из извора 01		6.933.770	0.00	6.933.770
o4	Из извора 04			36.200	36.200
13	Из извора 13		137.186		137.186
СВЕГА за програмску активност 1201-0002:			7.070.956	36.200	7.107.156
<u>УКУПНО ЗА НАРОДНУ БИБЛИОТЕКУ</u>					
01	Из извора 01		94.098.021		94.098.021
04	Из извора 04			332.326	332.326
13	Из извора 13		137.185	0	137.185
УКУПНО ЗА НАРОДНУ БИБЛИОТЕКУ:			94.235.206	332.326	94.567.533

ОПШТИ УСЛОВИ КОЈИ СУ УТИЦАЛИ НА ПОСЛОВАЊЕ

На рад Библиотеке у 2025. години значајан утицај су имале следеће околности: убрзани раст цена изазван поремећајима како на светском тако и на домаћем тржишту, рационално (рестриктивно) трошење средстава из буџета Града, ограничења у исплатама запосленима, редовно измирење доспелих текућих обавеза у прописаним роковима, као и рационално располагање сопственим приходима. Укинут је подрачун сопствених прихода, користи се програм Искра за обрачун зарада и других примања запослених.

Библиотека се превасходно бавила промоцијом књиге и што разноврснијим видовима представљања властите библиотечко-информационе грађе, углавном кроз различите видове презентације.

И у овој години радило се на побољшању квалитета локалне рачунарске мреже кроз улагања у рачунарску и осталу опрему, попуну и обнову књижних фондова библиотеке и набавку остале библиотечке грађе у циљу постизања бољих услуга грађанима. Део активности усмерен је на очувању и заштити библиотечке грађе као и обогаћивању фондова библиотеке.

Настављена је дигитализација библиотечких фондова и библиотечке грађе.

Планирани програм рада за 2025. годину, реализовало је 48 запослених, што је значајно мање у односу на 57 запослених колико је одобрено Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време.

Без обзира на отежане околности у којима се радило, сви планирани послови реализовани су одговорно и професионално, у складу са законском регулативом.

I- ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОСТВАРЕНИХ ПРИХОДА и ПРИМАЊА у 2025. години

Укупно остварени приходи из Буџета града у 2025. години износе **94.567.533,- динара.**

Приходи су реализовани из три извора:

А-Средства из Буџета града, извор финансирања 01, реализована су у износу од 94.098.21,- динара према одобреном плану трошења у 2025. години.

Б-Средства из Буџета града, извор финансирања 04, реализована су у износу од 332.326,-

Преко евиденционог рачуна, остварени су сопствени приходи у износу од 969.579- динара са следећом структуром:

1- Уплате од чланарина остварене су у износу од 936.326,- динара

2- Износ од 33.253,- динара су уплате од трошкова добијеног спора по решењу о извршењу над извршним дужником Митић Малишом. На уплатном рачуну Града су остала неискоришћена сопствена средства из 2025.године у износу 637.253.-динара.

Библиотека ове приходе остварује превасходно од годишње чланарине корисника библиотечких услуга. У извештајној години подељен је значајан број бесплатних чланских карти: деца предшколског узраста, ђацима првацима, одличним ученицима и особама старијим од 65 година, што је резултирало повећањем броја корисника.

В-Средства из ранијих година, извор финансирања 13, реализована су сопствена средства у износу од 137.185,- преко евиденционог рачуна, на уплатном рачуну Града остала су неискоришћена средства у износу од 60.153.-динара.

II- ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОСТВАРЕНИХ РАСХОДА и ИЗДАТАКА у 2025. години

Током 2025. године, Програм рада је реализован са просечно 49 запослених радника.

Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време, Библиотеци је опредељено 57 запослених на неодређено време.

На почетку године Библиотека је имала укупно 51 запосленог (двема запосленима мирује радни однос због обављања јавне функције). Наиме, током године, петоро запослених су остварили и искористили право на одлазак у пензију.

На крају 2025. године Библиотека има 48 запослених (6 запослених на одређено време, 42 је запослено на неодређено време, од тога двема запосленима мирује радни однос, због именована на јавну функцију).

Реализација расхода и издатака исказана је кроз две програмске активности.

А) ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1201-0001 ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЛОКАЛНИХ УСТАНОВА КУЛТУРЕ

1.ТРОШКОВИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (позиција 237, 238, 239,240,241 и 242)

Укупни расходи за запослене у 2025. години износе 78.203.028,- динара и обухватају: плате и накнаде запосленима, социјалне доприносе послодавца, накнаде за превоз на посао и са

посла, отпремнине, помоћи запосленима утврђене законом и колективним уговором и за јубиларне награде запосленима.

Структура трошења средстава за запослене према намени (врсти трошкова) и према извору финансирања је следећа:

1.1- Конто 411000 –Плате, накнаде запосленима: Запосленим радницима је исплаћено 12 плата (плата за децембар 2024.године и плате за период јануар-новембар 2025. године) у износу од 63.769.673.- динара. Плате запослених исплаћиване су из извора 01. На крају године остала је неизмирена обавеза за исплату плате за децембар 2025. године.

1.2. Конто 412000 –Социјални доприноси на терет послодавца за исплаћене плате износе 9.661.106,- динара и исплаћени су из извора 01.

Остала је неизмирена обавеза за плате за месец децембар 2025.године.

1.3. Конто 413100- За накнаде у натури: За месечне маркице за превоз запослених на посао и са посла потрошено је 435.634,- динара из извора 01 и 117.924,- динара из извора 04.

Исплаћене су маркице за превоз запослених на посао и са посла за период од јануара до јуна 2025. године. Део запослених није користио маркице за превоз.

1.4. Конто 414300- За отпремнине и помоћи запосленима је исплаћено 2.395.946,- динара из извора 01, у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у установама културе. Исплаћено је пет отпремнина запосленима који су током године остварили и искористили право на одлазак у пензију.

1.5. Конто 414400- Помоћ у лечењу у износу од 40.000,- динара исплаћена је из извора 04

1.6. Конто 415100 – Накнада трошкова за превоз запослених исплаћена је за период од јануара до јуна месеца у износу од 267.733,- динара из извора 01

1.7. Конто 416100- За награде запосленима и остале посебне расходе утрошено је укупно 1.515.012,- динара из извора 01.

За три радника исплаћене су јубиларне награде за остварени радни стаж од 30, 35 и 40 година.

2. СТАЛНИ ТРОШКОВИ (позиција 243)

За сталне трошкове потрошено је укупно 5.523.138,-динара и то:

~ из извора 01 износ од 5.464.769,-динара;

~ из извора 04 износ од 58.369,-динара.

Структура сталних трошкова је следећа:

2.1 -Конто 421100-Трошкови платног промета износе укупно 98.417,- динара из извора 01.

2.2-Конто-421200-За трошкове енергије потрошено је укупно 4.218.261,- динара из извора 01.

Структура трошкова је :

а)- трошкови електричне енергије у износу од 1.095.481,- динара;

Трошкови електричне енергије за период децембар 2024.године - новембар 2025.године; трошкови за библиотечке огранке, за Амерички кутак и Француски институт;

б)- трошкови централног грејања у износу од 3.122.780.- динара.

Трошкови централног грејања за период децембар 2024.године -новембар 2025.године; трошкови за библиотечке огранке, за Амерички кутак и Француски институт;

2.3 Конто 421300- Комуналне услуге - утрошено је укупно 641.855,- динара из извора 01.

Плаћене су следеће услуге:

а- Услуге водовода и канализације у износу од 374.009,- динара;

б- За одвоз смећа плаћено је 209.282,- динара;

в- Допринос за коришћење грађевинског земљишта 58.564,-динара

Према овим јавним предузећима на крају године остао је дуг за месец децембар 2025. године
Услугу дератизације и дезинсекције током 2025. године је спровео Град.

2.4-Конто 421400 - За трошкове комуникација потрошено је 266.544,- динара и то:

~износ од 208.175.-динара из извора 01;

~износ од 58.369.-динара, извор 04.

Структура трошкова према врсти је следећа:

а- за телефон и факс 101.039,- динара

б- за интернет услуге 86.136,- динара

в- за мобилне телефоне 58.369,- динара и

г- за пошту износ од 21.000,- динара.

За услуге према овим добављачима остали су неизмирени рачуни за месец децембар 2025.године.

2.5-Конто 421500 - За трошкове осигурања потрошено је укупно 298.060.- динара из извора 01:

- износ од 213.183,- динара за осигурање имовине;

- износ 47.236,- за осигурање запослених;

- износ од 37.641,- за осигурање возила.

Према Триглав осигурању остаје дуг за рате које доспевају током 2026. године.

3. ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА – (позиција 244)

Конто 422000- За трошкове службених путовања.

- из извора 01 потрошено је 13.090,-за службена путовања у земљи

- из извора 04 потрошено је 66.165,-за службена путовања у иностранству.

4. УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ (позиција 245)

4.1 – Конто 423100 – За трошкове административних услуга (позиција245) из извора 01 потрошено је 700.000,-динара

4.2 – Конто 423300 – За трошкове услуге образовања. (позиција245) из извора 01 потрошено је 13.000.- динара

5. ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ (позиција 247)

За текуће поправке и одржавање потрошено је укупно 2.256.275- динара.

Структура трошења средстава је следећа:

5.1- Конто 425100- За текуће поправке и одржавање зграда у 2025. години потрошена су средства у износу од 2.107.335,- динара из извора 01.

Завршени су радови на реновирању просторија (хидроизолација, кречење, фарбање, хобловање паркета, . .). Адаптацијом и уређењем овог простора Библиотека је добила квалитетан простор за чување серијских публикација и старе и ретке грађе.

Извршени су радови на хобловању подова одељења: Маркетинга, Матичног и Завичајног одељења, читаоница одељења Периодике, одељења Белетристике и дрвених степеница, као и платформе испред одељења на првом спрату Библиотеке.

5.2.- Конто- 425200 –За текуће поправке и одржавање опреме потрошено је укупно 148.940,- динара из извора 01 за поправку и одржавање аутомобила као и одржавање опреме за безбедност.

Плаћени су текући трошкови сервисирања и одржавања опреме.

6. ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ (позиција 252)

Конто-482000- За порезе и обавезне таксе потрошено је укупно 6.854,- динара из извора 01, на име таксе за регистрацију возила. За обавезне таксе у износу од 13.668,- потрошено је из извора 04.

7. НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА (позиција 253)

Конто 483000 : За новчане казне и пенале по решењу судова није било трошкова

8. МАШИНЕ И ОПРЕМА (позиција 255)

8.1– Конто 512200- За административну опрему потрошено је 174.000,- динара из извора 01. Измирена је обавеза за климе које су набављене у 2024. години.

8.2. – Конто 512600 – Опрема за културу у износу од 491.160,- из извора 01. Измирена је обавеза за набавку столица, из 2024.године.

Народна библиотека подржана је од стране Министарства културе кроз два пројекта, који ће бити у потпуности реализовани почетком 2026.године. Први Пројекат „Библиотека у новом руху“, намењен реализацији набавке нове библиотечке опреме неопходне за смештај књига и побољшање услова за обављање библиотечко-информационе делатности.

Други пројекат „Повезани знањем: Унапређење ИКТ капацитета за развој Дигиталне библиотеке Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш. Пројекат је намењен набавци нове информатичке опреме неопходне за праћење напретка дигитализације. Крајњи циљ је брже и ефикасније приступање траженим публикацијама у дигиталној форми, од стране корисника.

Б) ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1201-0002- ЈАЧАЊЕ КУЛТУРНЕ ПРОДУКЦИЈЕ И УМЕТНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА

9. ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА (позиција 258)

Конто 422000 –За трошкове службених путовања потрошено је укупно 147.210,-динара.

За службени пут у земљи трошено је из извора 01:

Мањи број службених путовања условљен је стратешки планираном уштедом. Реализована су само она путовања када је то било неопходно, пре свега путовања којим је омогућено обављање матичне функције Библиотеке. Радници библиотеке присуствовали су: стручном

скупу библиотекара „Библионет“, учествовали у раду стручних библиотечких комисија, присуствовали саветовањима за праћење измена у прописима. Посетили су Међународни сајам књига у Београду који се одржава месеца октобра.

10. УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ (позиција 259)

За услуге по уговору потрошено је укупно 3.387.938-динара из извора 01:
Структура трошења средстава је следећа:

10.1-Конто 423200-Компјутерске услуге реализоване су у укупном износу од 44.400.-динара. Средства су утрошена за продужење лиценци за рачуноводствени софтвер (програм за обрачун плата и програм за књиговодство).

10.2-Конто 423400-За услуге информисања и штампања потрошено је 398.694.- динара;

10.3-Конто 423500 -За стручне услуге потрошен је износ од 1.646.300,- :

Средства су коришћена:

а- за услуге у остваривању матичне функције библиотеке;

б- за ауторске услуге;

в- за обавезу спровођења безбедности на раду;

г- за одржавање веб сајта;

д- за остале стручне услуге;

10.4 - Конто 423600 –За угоститељске услуге потрошено је укупно 588.434- динара.

Средства су трошена за учеснике у програмима, који су приређени поводом обележавања значајних датума и одржаних традиционалних манифестација: Дан библиотеке, библиотечка слава св.Тирило и Методије, књижевни и ауторски програми, изложбе, фестивал „Преображењско појање“, традиционални међународни конкурс и свечаност додела многобројних награда поводом Међународног дана књиге за децу и друго.

10.5 - Конто 423700-За трошкове репрезентације потрошено је укупно 507.179,- динара и то:

~ Износ од 369.993,- динара из извора 01;

~ Износ од 137.186,- динара из извора 13;

Средства су утрошена поводом службених посета, одржаних програма и манифестација током 2025. године, као и за пригодне поклоне учесницима међународних и домаћих конкурса, додела захвалница истакнутим појединцима поводом Дана Библиотеке и слично.

10.6 - Конто 423900- За остале опште услуге потрошен је износ од 202.932.-динара и то:
за закуп аутобуса за колективну посету Међународном сајму књига, одржавање фискалних каса, регистрацију домена, израду печата, нарезивање кључева и слично.

11. СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ (позиција 260)

Конто 424200 – Услуге културе, извор 04

За специјализоване услуге потрошено је укупно 12.800,- динара из извора 04 за добијање ИСБН броја и ЦИП од Народне библиотеке Србије за штампање публикација.

12. МАТЕРИЈАЛ (позиција 261)

За трошкове материјала потрошено је укупно 1.573.573,- и то:

- ~ износ од 1.550.173,- динара из извора 01;
- ~ износ од 23.400,- динара из извора 04.

Према економској класификацији структура је следећа:

12.1.-Конто 426100-За административни материјал (канцеларијски материјал, тонери, остали материјал и цвеће и зеленило) потрошено је укупно 536.929,- динара и то:

- ~ износ од 513.529- динара из извора 01;
- ~ износ од 23.400,- динара из извора 04.

12.2.-Конто 426400- За материјал за саобраћај

За набавку бензина и дизел горива за комби возило потрошено је 50.000,- динара.

Набавка је за потребе обављања стручног надзора у делу матичне функције библиотеке, стручних консултација, учешћа у раду стручних тела у НБС, учешћа директора у раду, радне посете другим библиотекама и Библиобуса- путујуће библиотеке и слично.

12.3.-Конто 426600- Материјал за културу потрошен је у износу од 6.915,- динара из извора 01, за набавку новина и часописа који представљају потрошни материјал за потребе читаонице.

12.4.-Конто 426800- Материјал за одржавање хигијене потрошен је у износу од 333.413.- динара из извора 01. Предметна набавка је централизована.

12.5.-Конто 426900- Материјал за посебне намене утрошен је у износу од 646.317.-динара из извора 01, за набавку ситног инвентара и осталог потрошног материјала.

13. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (позиција 263)

13.1.- Конто 515000- За набавку књига, часописа и остале библиотечке грађе потрошено је укупно 1.985.635,- динара и то

- из извора 01 вршена је редовна набавка новина, часописа и периодичне штампе у износу од 613.303,- динара.

- Остатак средстава је утрошен за обнову и попуну књижног фонда Библиотеке у износу од 1.372.332,- динара. Такође фонд је увећан и бројним донацијама и поклонима разних дародаваца како од институција тако и од физичких лица.

На крају 2025. године остао је део дуга за набављену дневну и периодичну штампу, који доспева за плаћање у наредној години.

Остварени циљеви и индикатори пословања:

У 2025. години Библиотека је своје пословање исказала кроз две програмске активности:

А) За програмску класификацију 1201-0001,односно функционисање локалних установа културе потрошено је 87.460.377,- динара.

Б) За програмску активност 1201-0002, односно Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва потрошено је 7.107.156,- динара.

У односу на базну (2024.) годину, проценат издвајања за културне програме који је износио 7,35%, у извештајној 2025. години износи 7,32%.

У 2025. години проценат запослених жена у односу на укупан број запослених износи 81,25%

III- РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА У 2025. години изражена у %

Износи су у хиљадама динара

	ПРИХОДИ	ПЛАН 2025	ИЗВРШЕЊЕ 2025	% извршења
	ПРИХОДИ БУЏЕТА ГРАДА-извор 01	102.254	94.098	90,88
	ПРИХОДИ - извор13	197	137	69,54
	Приходи извор 04	1,400	332	23,71
	Приходи извор 07	1.280	0	0
	УКУПНО ПРИХОДИ	105.131	94.567	89,95

1	2	РАСХОДИ	ПЛАН 2025			ИЗВРШЕЊЕ 2025			% ИЗВРШЕЊА		
			Извор 01	Извор 04	Укупно	Извор 01	Извор 04	Укупно	Извор 01	Извор 04	Укупно
1	2	3	4	5	6=4+5	8	9	10=8+9	11	12	13
237	411	Плате и накнаде запосленима	66.922		66.922	63.770			95,29		95,29
238	412	Социјални доприноси	10.158		10.158	9.661			95,11		95,11
239	413	Накнаде у натури	440	181	621	435	118		99	65	89,14
240	414	Социјална давања запосленима	2,475	225	2.700	2.396	40		96,8	32	93,04
241	415	Накнаде трошкова запосленима	311	20	331	268			86,09	0	80,89
242	416	Награде запосленима	1.615		1.615	1.515			93,81	0	93,81
243	421	Стални трошкови	7.050	230	7.280	5.465	58		77,51	25	75,87
244	422	Трошкови путовања	100	221	321	13	66		13,09	30	24,70
245	423	Услуге по уговору	921	40	961	713			77,41		74,20
247	425	Текуће поправке и одржавање	2.800	30	2.830	2.256			80,58	0	79,73
252	482	Порези, обавезне таксе, казне, пенали	130	50	180	7	14		5,27	27	11,40
253	483	Новчане казне и пенали по решењу судова	50	50	100	0	0	0	0	0	0
254	512	Машине и опрема	2.254	0		665			29,51		
Укупно за Програмску активност 1201-0001:			95.226	1.047	96.273	87.164	409	80.413	90	35,95	80,43
01	Приходи из извора 01		93.946		93.946	87.164		87.164	91,54		91,54
04	Приходи из извора 04			1.047	1.047		296	296		28,28	28,28
07	Приходи из извора 07		1.280			0			0		0
13	Приходи из извора 13										
Укупно програмска активност 1201-0001			95.226	1.047	96.273	87.164	296	87.460			90,85
			ПЛАН 2024			ИЗВРШЕЊЕ 2024			% ИЗВРШЕЊА		
1	2	3	4	5	6=4+5	8	9	8+9	11	12	13
258	422	Трошкови путовања	247	150	397				59,52		37,05

259	423	Услуге по уговору	3.986	107	4.290				81		78,98
		Извор 13	197				137				
260	424	Специјализоване услуге		31	31		13			43	41,29
261	426	Материјал	1.820	65	1.885	1.550	23		85,17	36	83,48
263	515	Нематријална имовина	2.255		2.255	1.986			88,05		88,05
		Укупно за програмску активност 1201-0002									
01		Извор 01	8.308		8.308	6.934		6.934	83,46		83,46
04		Извор 04		353	353		36	36			10,25
13		Извор 13	197		197	137		137	69,52		69,52
		Укупно програм 1201-0002	8.505	353	8.858	7.071	36	7.107	83,14	10,25	80,23
01		Приходи буџета 01	102.254		102.254	97.038			92,02		92,02
04		Приходи буџета 04		1.400	1.400		332			23,73	23,73
07		Приходи буџета 07	1.280		1.280	0			0		0
13		Приходи буџета 13	197		197	137			69,63		69,63
СВЕГА ЗА НАРОДНУ БИБЛИОТЕКУ			103.731	1.400	105.131	94.235	332	94.567	90,84	23,73	89,95

Библиотека је реализовала Финансијски план за 2025. годину у износу од 89,95% , што је добар резултат с обзиром на пословну стратегију уштеде средстава где је то било могуће.

 Народна библиотека „Стеван Сремац“
Соња Шуковић
 Директорка Соња Шуковић